

GAZDA

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Andrei Muresan 10.
Telefon: 21-58.
Póstatakarék csekszám 40181.

A Királyné halálára.

Az elmúlt héten minden délután öt és hat óra között Románia valamennyi templomában zúgtak a harangok, s ércnyelven hirdették az ország mély fájdalmát: Mária királyné megszünt élni, eltávozott népe köréből, amely örökre szívébe zárta.

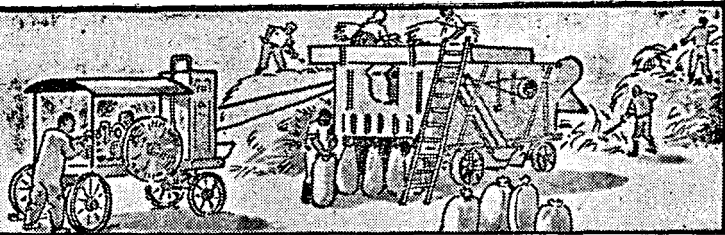
Az elmulás pillanata az emlékezésé is.

Amikor az angol hercegnőt Románia trónörököse, Ferdinánd herceg, oltárhoz vezeti, az ország alapvető átalakulásának első szakaszát éli. I. Károly, a királyság megalapítója, megindítja nagy építő munkáját, hogy századok hiányait pótolva, a szabaddá és önrendelkezővé lett népnek méltó államot teremtsen, s hogy az egyesült és királysággá tett román földön, a közművelődés éppúgy, mint az általános életszínvonal támogathassa a románság vállalt népi hivatását. A kis ország élére álló Hohenzollern-Sigmaringen herceg, I Károly néven az első koronás fő, tudatában van a seregnyi teendőknél, de ugyanezzel a helyzet- és népismerettel lépi át Románia határait Ferdinánd herceg is és tudja, hogy a megkezdett munkát be kell fejeznie, teljessé kell tennie.

Ferdinánd herceg az európai helyet legnehezebb időszakában lép a királyi trónra. Az ország bekapcsolódik a világháborúba, s ez a tény, valamint a hadműveletek nemcsak a népet állítják próba elé, de magát a királyt s a királynét is. Mária királyné életének ez a szakasza a legnagyobb és legemlékezetesebb cselekvések ideje. Szolidárisá válik népével, s alkalmá is van megismerni a népet, amikor a sebesültek szenvedéseit enyhíti, özvegyek és árvák fájdalmán könnyít. „A szenvedők Anyjára”-t naponta látják a nép fiai és megszeretik. Fehér fátyol hull alá vállaira, a szépség és az egyszerűség hódítja meg a kismemberek ezreit: a katonák és a nép most ébredő rajongása töbl s időtállóbb, mint a hatalom kívánta hódolat.

Kit vesztett el az ország? Harangzúgás közepette a nép fiai és leányai a fehér fátyolos, szép arcát látták. A királyné fogalma az anyáéval párosul, a szeretet ihleti a nép fájdalmát, az a szeretet, amelyet ő plántált el népének szívébe.

GAZDA NAPTAR

Augusztus.

I. A szántóföldön.

A mult hónapi esős időjárás megnehezítette az aratást, de eben a hónapban Erdély egész területén befejeződik. A tarlót közvetlen aratás után törjük fel. Legalkalmasabb erre a célra a társásborona. Ha ekével szántunk, feltétlenül boronáljuk el a földet. Téves felfogás az, hogy a barázdákban hagyott földön a gyomok elpusztulnak. Boronálás nélkül a gyomokat mesterségesen tovább szaporítjuk, mivel a magok csak a következő szántásnál csiráznak ki. Az elboronált tarlóba hamar kicsiráznak és jó legelőt adnak. A kukoricát tovább kapáljuk gépkapával, amennyiben nem teszünk kárt benne. Egyes vidéken számmárral vontatják a sekélyen járó kapákat. A tarlóba vetett kölest, mohart és csalamádét kikelés után hét napra boronáljuk meg, ami felér egy kapálással. A tarlórépát kapáljuk meg sekélyen a sorok között és végezzük el az egyezést. Ebben a hónapban vetjük a zöld trágyázásra szánt növényeket. A hüvelyes növények aratását szintén ebben a hónapban fejezzük be. Ne mulasszuk el a lencse és a borsó zsizsikamentesítését szénkénnel. A cséplésnél vigyázzunk, hogy a különböző gabonafajok ne keveredjenek össze. Ezért őszi búza után ne csépeljünk rozsot, valamint tavaszi gabona után más fajta tavaszi gabonát.

A trágyát hordjuk megfelelő alapterületű és $2\frac{1}{2}$ –3 méter magas szarvasokba a föld szélére és földeljük le, hogy ne száradjon ki és ezáltal ne párologjon el a legértékesebb tápanyag és a nitrogén. Kár és véték a trágyát kupacokba hagyni, mivel a trágya tápanyagának felemennyisége elvész.

Készüljünk elő az őszi gabonavetésre. A vetőmagot rostáljuk és triörözzük meg, az üszög ellen pedig csávázzunk porpáccal. Kivételt képez a búza és az őszi árpa porüszög betegsége, amely ellen csak forróvizés csávázással védekezhetünk eredményesen.

II. Rét és legelő.

A több kaszálást adó réten a sarjut kaszáljuk le. A lóhere és a lucernaszéna készítését folytatjuk. Amennyiben a takarmányt nem tudjuk teljes mértékben megszáritani, jól védekezhetünk a bemelegedés ellen 2–4% só hozzáadásával. Ezekszertint egy szekérre (10 q.) 20–40 kg. sót számítunk. A sót a széna berakásánál rétegenként szórjuk el. Augusztus hónap a legalkalmasabb a legelőkön növő kókény (tüske) bokrok irtására, mivel a nagy szárazságban nem tudnak újból kihajtani.

III. Állattenyésztés.

A nagy melegben különösen ügyeljünk állataink egészségére. Etessük tiszta jászolból s a takarmányozásnál használatos eszközöket is tartuk tisztán. A jól megépített istállóban könnyű rendet és tisztaságot tartani, ezért új istálló építésénél forduljunk az EGE-hez tanácsért. A legelő állatok kevés takarmányt kapnak a napi koplaló sétájukon, ezért etessük csalamádéval, lucernával, vagy más zöldtakarmánnyal a kiszáradt legelőkről hazatérő állatokat.

Ebben a hónapban fogjuk hizlalóba a karácsonyi sertéseket.

IV. Kertgazdaság.

Az almamoly másodszor rajzott. Védekezzünk árzénes permetezéssel a kikelő hernyók ellen. A különböző betegségek által megtámadott és földre hullott gyümölcsöt; szedjük össze minden nap, de ne hagyjuk halomba, hanem a javát gyűjtjük össze és pálinkafőzés céljából rakjuk hordóba. A teljesen rothadt gyümölcsöt a fáktól távoleső helyen ássuk el és ne dobjuk a trágyatelepre.

A bőven termő fákat támasszuk alá, akár villa alakú ágfakkal, akár a fa koronájának közepén felállított rudhoz kössük ki dróttal. Augusztusban folytassuk a földieper iltetését és öntözzük szorgalmasan, amíg megfog. A mult hónap közepe táján megkezdett alvószemzést augusztus közepéig folytathatjuk. A paradicsom rothadása és levéltetve ellen permetezzünk 10/0-os bordói lével.

V. Szőlő-borgazdaság.

A peronoszpora ellen folytatjuk a védekezést permetezéssel. E hónapban végezzük el a csonkázást és kapálunk lágy szemre. A jégverés után azonnal permetezzünk bordói lével vagy porozunk rézmészporral. A lisztharmat ellen kénporozunk. Készítsük elő a hordókat a szüretre és javíttassuk ki a hibásakat kádármesterrel.

VI. Vadászat.

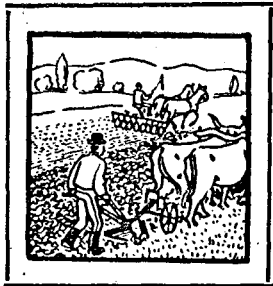
A vadliba és vadruca vadászatát a Földmivélésügyi Minisztérium kivételesen megengedte július 20-tól. E hó 15-én szabadul fel a fürj, vadgalamb, gerle, haris, fenyvesmadár és fenyőrigó tilalma.

VII. Gazdakörök.

Augusztus a gazdanapok hónapja. Rendezünk kiállítással, esetleg bemutatóval kapcsolatos gazdanapokat és jelentsük be azt idejébe központunkhoz. Írjuk össze a gazdakör tagjainak vetőmagszükségletét és tegyük meg idejekorán a rendelést.

Kedves Gazdatársaim!

Verejtékes, becsületes munkatokat az idei évben a Mindenható bőterméssel áldotta meg. Az egész ország területén — elenyésző kis kivétellel — dusan hull a zsákba a cséplőgépek bugó zenéje mellett, a szántóvető aranya, a gabona szem.

A gabonafélék mellett, — hála az idei csapadékos, meleg nyárnak, — a kapások is szép termést ígérnek.

Annak a gazdának, aki az ERDÉLYI GAZDA előző számaiban — szerető gonddal — adott tanácsainkat, saját érdekében, lelkiismeretesen követte, az aratást idejében elvégezte, kapásait gazmentesen tartotta, gondozta, valóban nincs az idén panaszra oka.

A búzák különösen ott adtak igazán nagy termést, ahol a gazdák, az E. G. E., — már 1936 őszén elkezdett búzavetőmag-akciója révén — nemesített búzák utánterméséből eredő vetőmaggal cserélték fel régi, elfajzott vetőmagjukat. A koránérő Odvosi 241-es és bánkúti nemesített búzák ebben az évben, amidőn a hideg esős tavasz következtében, általában megkésett fejlődésében a szántóföldi növényzet, különösen beváltak, rozsdát is csak elvétve tapasztaltunk, bár sok volt a dőlő búzáink.

Az E. G. E. tehát — ez év tapasztalatain is okulva — kötelességének tartja ismétellen felhívni Gazdatársaim figyelmét a nemesített, koránérő, rozsdára kártételének elég jól ellenálló búzafélések vetőmagjának mielőbbi beszerzésére. A bőtermés lehetővé teszi, hogy amikor jó vetőmag beszerzéséről van szó — áldozattól se riadjunk vissza. A következő évben már busásan megterül a vetőmagvak beszerzésére fordított összeg.

Lapunk hasábjain már többször ismertettük a legjobban bevált minőségű búzák előnyeit, igényeit, jó tulajdonságait. Ez alkalommal csak röviden ismétlem, hogy hidegebb éghajlatu, nem kövértalajú vidékekre, az Odvos 241-es búza a legmegfelelőbb, az összes nemesített búzafélések között a legigénytelenebbnek bizonyult. A kései, tehát tengeri-utáni vetést is jól bírja, tekintve nagy bokrosodási képességét.

A melegebb éghajlatu, televényesebb talajokra nagyon beváltak a bánkúti 1014, 1201 és

1205-ös, toklászos búzáink. Végül — a nagyon kővér talajokra, ahol a búza megdőlésétől félünk, — az idei kísérletek tanulságai alapján — nyugodtan ajánlhatjuk a bánkúti 546-os tarbúzákat. Ismétellen meg kell jegyeznünk e helyen is, hogy a bánkúti búzafélések csak úgy adnak teljes termést, ha idejében kerülnek elvetésre. A bánkúti vetőmagnak a földben kell lennie október 10—15-én.

Az E. G. E. különös gondját képezi — és kell is képezze — gazdaközönségünk jó vetőmaggal való ellátása. Ez okból állított fel az 1937/38. évben 34 vetőmag után termelő telepet. E telepeken, amelyek Ardeal területén elszórva működnek, a nemesített minőségű búzák utántermelése mellett — nemesített árpa, zab, tengeri és korai étkezési burgonya vetőmagvak utántermelését is megkezdhetjük. Az idén is hozunk be eredeti, nemesített vetőmagot, a búzavetőmagvak ismételt feljlesztésére és pedig, — a bánkúti búzákon kívül — a Magyarországon nagyon bevált legújabb fajta Székács-féle búzákból is, hogy a jövő évben, ezen a téren is, elsővi utántermésű búzavetőmaggal állhassunk gazdaközönségünk rendelkezésére.

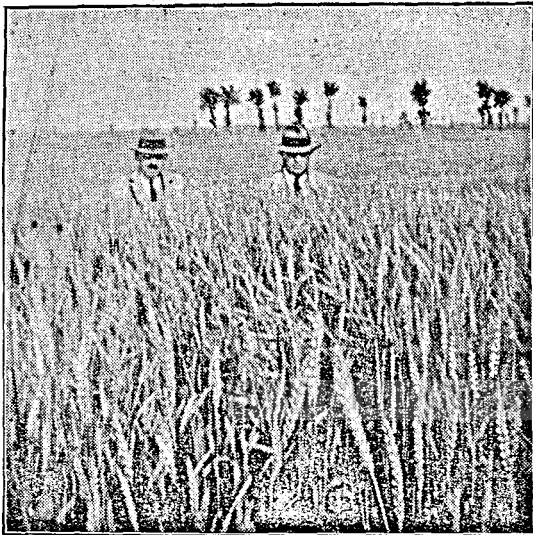
Kedves Gazdatársaim! Forduljatok bizalommal és késedelem nélkül egyesületünk központjához és szerezzétek be idejében ősibúza és árpa vetőmagjaitokat, majd a tél és tavasz folyamán, nemesített tengeri burgonya és zabvetőmagjaitokat.

Időszerűnek tartom, hogy a már annyiszor ajánlott tarlóhántás után végzendő nyári ugarolás, vagy keverőszántás, kissé bővebb ismertetését.

Bartsch József Sälard-i gazdasága
bánkúti 546-os tarbúza.

A keverőszántás a vetőszántást előzi meg és egyike, a gazdasági év legfontosabb munkálatainak. Bármilyen gonddal és hozzáértéssel műveljük is szántóföldünk felszínét, hogy össze ne üledjék a talaj, a gyakorlati megfigyelések azt igazolják, hogy feltétlenül célszerű — évente egyszer — teljes mélységében megbolygatni, megforgatni, jól megkeverve megporhanyítani és átshellőztetni a megművelt talajréteget. Ezt a célt szolgálja a nyári ugarolás, illetőleg keverőszántás, különösen a kötöttebb agyagtalajokon van nagy jelentősége. E talajmunka, idei kedvező csapadékviszonyok mellett, megfelelő tarlóhántás után, kifogástalanul elvégezhető.

Gyémánt Elek és Ernő andacsi gazdasága. Salonta, Bihar m. Bánkúti No. 505 búza.

A keverőszántást akkor végezzük, amikor a hordással már elkészültünk, s ezt a mélyebb, alaposabb, több időt igénylő munkát ráérünk elvégezni, de amikor még elég idő van arra, hogy a megbolygatott, fellazított talaj — a vetésig — a kívánt mértékben leülepedhessék és beérhessen. A keverőszántás mélysége valamivel sekélyebb legyen, mint a tavasziak alá adott őszi mélyszántásé. Redszerint 20 cm. körül mozogjon. A keverőszántást gonddal kell végezni, mert kényes munka. Olyankor végezzük, amikor az eke után porhanyóan, rögmentesen omlik a barázda. Ennél a munkánál ugyanis, nem bízhatjuk a fagyra a szántás közben keletkezett rögök elaprózását, az nem jöhet segítségünkre. Viszont — a nyáron mélyen felszántott talaj, a nap áldásthöz melegének, a levegőnek, hatására, tevékenyebbé válik, a növény tápláló anyagok feltárulnak, s az ősszel elvetésre kerülő mag számára egészen új, kedvező körülmények alakulnak ki.

A keverőszántást — mint minden szántást, kivéve az őszi mélyszántást — mielőbb fogasoljuk meg alaposan, hogy ne maradjanak hantok,

rögök a tetején. Csak így számíthatunk arra, hogy talajunk kellőképpen beérlelődik a vetés idejéig.

Az őszi-gabonák részére szükséges keverőszántás befejezése után hozzáláthatunk a jövő tavasszal vetésre kerülő kukorica, répa, burgonya, stb. talajának — a mélyszántást megelőző — istállótrágyázásához is. Erre a célra, az istállótrágyát „szarvas“-okban szoktuk kellően beérlelni, az illető tábla szélén, vagy közelében. A szétteregtetett trágyát ilyenkor, azonnal szántjuk le.

Soraim befejezése előtt — Kedves Gazdátársaim — szívből kívánom mindnyájatoknak, hogy adjon a jó Isten a bő terméshez jó árakat. A gazdáknak ez a kívánsága, óhaja, nem önzés. A gazda jóléte megadja a lehetőséget igényeinek, szükségleteinek kielégítésére, kötelezettségeinek teljesítésére, de ezáltal megelégnél az ország ipara, kereskedelme is és így — a jó áron értékesíthető jó termés — általános jólétet terem.

Cluj, 1938 július 22-én.

Telegdy László

Tudnivalók a gyógynövénygyűjtők részére.

Közöljük a gyógynövénygyűjtő olvasóinkkal, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában megjelent az általam írt „Gyógynövénygyűjtés és értékesítés“ című füzet, amelyet az egylet az összes gazdaköreinek megküldött. Technikai hibából sajnos csak most jelent meg a füzet, így a gyűjtést folyó évben nem lehetett bevezetni.

Kérem mindazon gyűjtőket, akik az Erdélyi Gazda felhívására gyógynövényeket gyűjtöttek és azt velünk óhajtják értékesíteni, hogy azok a készleteiket egy levelezőlapon tudassák Bodor Kálmán Ulmeni—Sălaj címmel, ahonnan a pontos intézkedést megkapják.

Kérem az egylet tagjait, ha valamelyik vidéken nagyobb mennyiségű Macskagyökeret (Valeriana officinalis) láttak, vagy hallottak róla, írják meg egy lapon a fenti címre. Közöljük a föld tulajdonosának, vagy abban a községben lakó lelkész címét, akivel a gyűjtésre vonatkozó tárgyalást felvehetem. Az idén nagyon keresett cikk a Valeriana és így érdemes ennek gyűjtésével foglalkozni. A külföld érdeklődik nadragulya levél és gyökér, valamint borókafenyő bogyó iránt, akinek készlete van, az értesítsen és mindjárt egy 2—300 grammos „minta érték nélkül“ csomagot is küldjön az áruból, hogy mi az eladást közvetíteni tudjuk. Figyelemzetem gyűjtőtársaimat, hogy a mintacsomagokban nem szabad levelet küldeni, mert a csomagot a posta felbontja és megbírságolja a címettel.

Az árvacsalánvirág, a bodzavirág, hársfavirág, pipacsvirág és anyarozs iránt szintén nagy a kereslet.

Bodor Kálmán.

Gyepesítés ősszel.

Irta: Seyfried Ferenc.

Általánosan elterjedt szokás, hogy a fűmagot gyepesítés céljaira tavasszal vetik. E. G. E.-hez is az őszi fűmagkeverék iránti érdeklődő levelek tavasszal érkeztek be. Pedig a mi szárazságra hajló vidékeinken tanácsosabb az

őszi vetés. A fiatal fűnek ugyanis sokkal többet árt a tavaszi és nyári szárazság, mint a téli fagy. A legmegfelelőbb vetési időpont augusztus elejétől szeptember közepéig terjed. Később már nem tanácsos vetni, mert a különböző fűfélék nem erősödnek eléggé meg és a téli fagy sok kárt tehet bennük. A vetésnél ősszel csak a pelyvás virágokat (fűféléket) vetjük el, a pillangós növények magvait tavasszal juttatjuk a földbe.

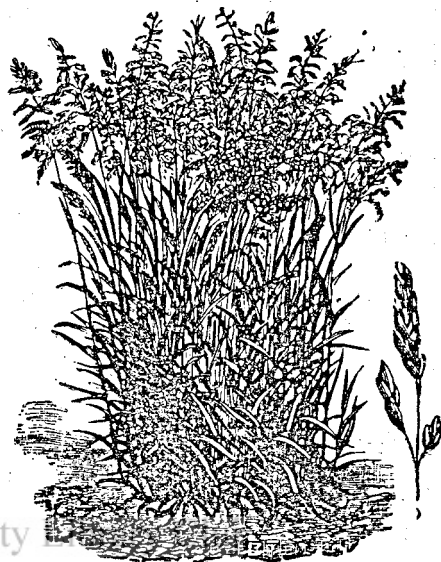
Talaj előkészítés.

Egyöntetű zárt gyepterületet csak akkor nyerhetünk, ha a talajt gyommentesen, jó trágyaerőben, pórhanoyán munkáltuk meg és hoztuk beeredett állapotba. Előveteménynek legjobb egy istállótrágyával művelt korai kapásnövény, de jó az istállótrágyázott takarmány növény is. Gabonatarlóba csak az esetben vetünk fűmagot, ha a föld még jó táperőben van és gyommentes. Ha friss törésű gyepes területet akarunk ismét füvesíteni, természetünk lehetőleg két évig gondosan ápolni kapásnövényt. Elhanyagolt talajon csak 3—4 éves gondos belterjes szántóföldi művelés és alapos trágyázás után sikerül a gyepesítés.

A talajelőkészítés során törekedjünk arra, hogy az kertszerűen apró morzsalékos, lehetőleg beeredett állapotban legyen. Legmegfelelőbb eszköz az eke, utána pedig azonnali boronálás, majd henger és mindannyiszor kereszt hossz, esetleg cik-cak irányban való boronálás, ahányszor a talaj azt megkívánja.

Fűmagkeverék.

Régebben a gyepesítésre való területet többféle, rendszerint nagyszámú növényfajból álló keverékkel vetették be. Az újabb vizsgáldások bebizonyították, hogy kevesebb fajból álló keverékkel ugyanazt az eredményt érjük el.

Réti perje (*Poa pratensis*). Tarackos alfű. Általánosan el van terjedve, mivel nem érzékeny az éghajlat iránt. A szárazságot is kibírja.

Legelők.

Legelőink zöme két fűből szokott kialakulni, ugymint: rétiperjéből (*Poa pratensis*) és angolpejréből (*Lolium perenne*). Ha az ilyen gyep hézagos és nem eléggé bőtermő, rendszeren az az oka, hogy állatokkal túl van terhelve. Ezért ezek feljavítását a talaj javításával, trágyázással, gyomirtással és a helyes szakaszos legeltetés bevezetésével lehet megoldani. Új legelők létesítésére, vagy a régi elhanyagolt területek újra való gyepesítésére *Thaisz Lajos* kísérletei alapján a következő magkeveréket ajánljuk:

Keverési szám	A NÖVÉNY NEVE	1 sz. keverék		2 sz. keverék		3 sz. keverék		4 sz. keverék	
		%	kg	%	kg	%	kg	%	kg
I.	Angol perje (<i>Lolium perenne</i>)	20	11	30	16	30	16	18	10
I.	Réti csenkesz (<i>Festuca pratensis</i>)	20	11			10	5.5		
II.	Réti perje (<i>Poa pratensis</i>)	20	4	50	9.5	40	7.5	21	4
II.	Teréjos cincor (<i>Cynosurus cristatus</i>)	20	5						
I.	Csomós ebir (<i>Dactylis glomerata</i>)							41	15
III.	Lóhere (<i>Trifolium pratense</i>)	10	2						
III.	Fehéhere (<i>Trifolium repens</i>)	10	1			4	0.5	10	1
III.	Komlós lucerna (<i>Medicago lupulina</i>)			8	8	6	1.5	10	2.5
III.	Nyulszapuka (<i>Anthyllis vulneraria</i>)			12	12	10	2		
Katasztrális holdanként összesen :		100%	34 kg	100%	29.5kg	100%	34 kg	100%	32.5kg

Az 1-es számú keverék a hegyvidék völgyeiben, fennsíkjaiban és mérsékelt lejtésű hegyoldalain létesítendő legelőire való.

A 2-es számú keverék száraz agyagos talajra való legelőnek.

A 3-as számú keverék homokos, száraz talajon létesítendő legelő fűkeveréke.

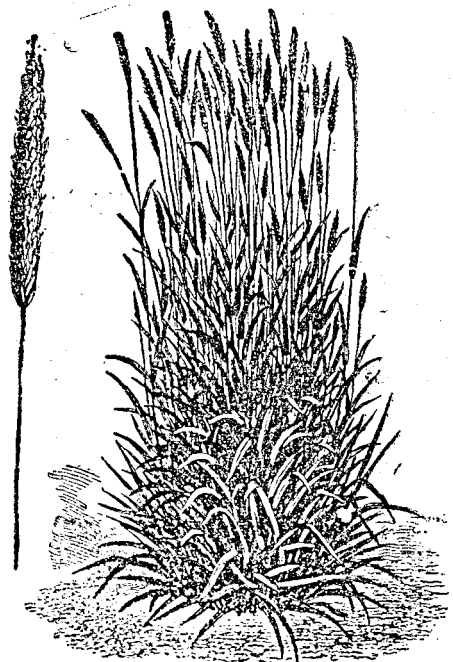
A 4-es számú keverék, félárnyékos fák alatti legelő növényeiből áll.

Rétek.

A rétek rendszeresen a jobb fekvésű földeinket foglalják el, ezért azok létesítése könnyebb. Alább közöljük az új vetésű rétek, vagy a régiek megújítására ajánlható fűmagkeverékeket:

Keverési szám	A NÖVÉNY NEVE	1 sz. keverék		2 sz. keverék		3 sz. keverék		4 sz. keverék		5 sz. keverék	
		%	kg	%	kg	%	kg	%	kg	%	kg
I.	Angol perje (<i>Lolium perenne</i>)	10	5.5	10	5.5	10	5.5			6	3.5
I.	Csomós ebir (<i>Dactylis glomerata</i>) . .	11	4	11	4	14	5	12	4.5	41	15
I.	Aranyzab (<i>Avena flavescens</i>)	10	1			5	0.5	5	0.5	10	1
I.	Réti csenkesz (<i>Festuca pratensis</i>) . .	15	8.5			20	11	16	9		
I.	Réti ecsetpázsit (<i>Alopecurus pratensis</i>)										
II.	Réti komócsin (<i>Phleum pratense</i>) . .			66	5.5	12	2	10	2	10	2
II.	Réti perje (<i>Poa pratensis</i>)	9	1.5			10	2				
II.	Taréjos cinőor (<i>Cynosorus cristatus</i>) .	6	1	10	2						
II.	Tarackos tippan (<i>Agrostis stolonifera</i>)	6	1.5			9	1				
II.	Vörös csenkesz (<i>Festuca rubra planifolia</i>)							12	4.5		
III.	Lóhere (<i>Trifolium pratense</i>)	10	2	7	1.5	5	1	8	1.5	7	1.5
III.	Fehér here (<i>Trifolium repens</i>)	9	1	8	1	12	1.5	7	1	12	1.5
III.	Szarvas kerap (<i>Lotus corniculatus</i>) . .	14	2	18	2.5	15	2	11	1.5	14	2.5
III.	Korcshere (<i>Trifolium hybridum</i>)							7	1		
Kat. holdanként összesen:		100%	28 kg	100%	22 kg	100%	29.5 kg	100%	24.5 kg	100%	26.5 kg

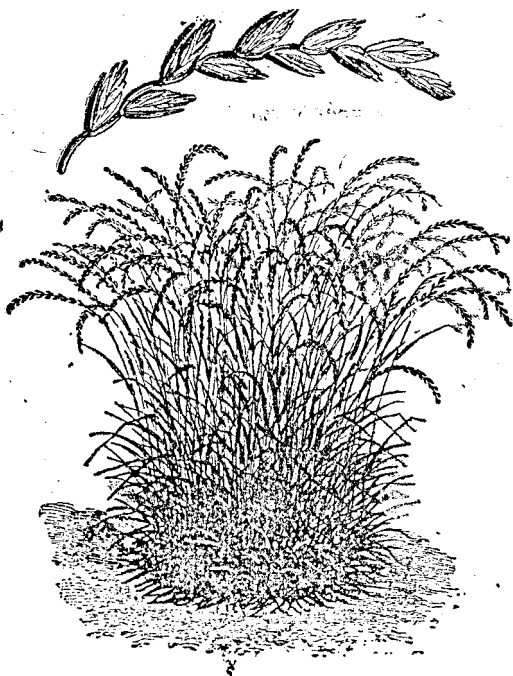
Az 1. számú keverék a hegyvidék völgyeiben, fennsíkjaiban és mérsékelt lejtésű hegyoldalain levő kaszálók növényeit foglalja magába.

Réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*). A legkorábban virágzó tarackos szállfű. Visszapótló ereje nagy s jóminőségű szánát ad. A kötött agyagos talajon jól diszlik.

A 2. számú keverék a sík területet és az azt követő dombvidék kötött agyagos talajaira való.

A 3-ik számú keverék homokos rétitalajon létesítendő kaszáló növénye.

Angol perje (*Lolium perenne*) 30—60 cm. magas alfű. Jól tűri a taposást, amiért legelőre kiválóan alkalmas.

A 4-ik számú keverék *tőzegtalajra való*, míg

az 5-ös számú keverék *félárnyékos fák alatti kaszáló fűmag keveréke*.

A fűmagvak vetése.

Minden növény előtt a táblázatban feltüntettük a keverési számot. Az I. és II.-es számú magvakat augusztus hónapban, legalább szeptember közepéig kell elvetni külön-külön, míg a III.-as számú pillangósvirágúak keverékét tavasszal szórjuk reá és könnyű magtakaróval gyengén befogaszoljuk. Boronálásnál vigyázzunk, hogy az előző évi vetésű gyenge fűvekben kár ne essék. Tavasszal a vetést le kell hengerelni.

A vetést végezhetjük vetőgéppel, vagy

kézzel. A kézi vetésnél válasszuk ki mindig a kora reggeli órákat, vagy estefelé hintsük el a magot, kicsi pászmákba. Ezidőben rendszeren nem fúj a szél, amely a könnyű pelyvás magvakat más helyre viszi el. A fűmagvakat mindig sekélyen takarjuk alá és szükség szerint hengerezzük.

A friss vetést az első évben csak kaszálni szabad. Művelése pedig hengerezésből és gyomlálásból áll. Vigyázzunk, az első kaszálás u. n. *szűzsarju* szárításánál és összehordásánál, mert a fiatal növény hamar kipusztul a széna alatt.

Vetőmagot megfelelő minőségben és fajtaazonossággal kedvezményesen áron a Mezőgazdák Kereskedelmi R. T. Arad. (Bul. Reg. Ferdinand 41.) címmel szerezhető meg, ahonnan készségesen küldenek árajánlatot.

Egy kisgazda kísérleteiről.

Írta: Tubák István

Egy időszerű kérdéshez, a tarlóbuktatáshoz kívánok hozzászólni. Ezt a munkát már két évtized óta végzem, amiért sok ideig kellemetlenségekben volt részem. Gazdatársaim ugyanis minden tarlóbuktatás alkalmával megszólaltak, hogy a juhok elől ne szántsam fel a legelőt. De én tisztában voltam munkám 100%-os sikerével s épen ezért nem engedtem.

A tarlóbuktatással megsemmisítjük az elhullott gyommagvakat, biztosítjuk a talajt a kiszáradástól. Megkönnyítjük a csapadék befogadását és elraktározzuk a nedvességet. S mindezek következtében őszi szántásunk meg van könnyítve. 1935 őszén végig legeltettek egy tábla tarlót a tarlóbuktató földem mellett. A nedves időjárásban nagyon megtaposták. Az őszi szántás idejére beköszöntött a szárazság. S amikor ebben az időben én két ökörrel végeztem az őszi előírással mélyszántást, szomszédom az ekéjét sem tudta földjébe akasztani. Tavasszal ugyan nehezen feltörte, de akkor is rögös maradt. Nem kelt jól az elvetett mag s ami napvilágot látott azt is jórészt tönkretette a gyom. Ime a tarlólegeltetés ikaos volta. A tarlóbuktatást a termés levétele után azonnal meg kell kezdeni, amit nyomban borona kell, hogy kövessen.

Több tárgy volna még, amihez hozzászólhatnék, de nem akarom a lap hasábjait teljesen kimeríteni. Meg kell azonban még említenem a kézzel történő vetés hátrányait. Különösen itt felső Háromszéken még nem mulat divatját a kézzel való vetés, ami hátrányos, mert a kézzel vetett gabona nem kel, nem fejlődik és nem érlik egyszerre s így az elérett szemekből sok kihull

s az éretlenből pedig sok ocsut kapunk. Hagyjunk fel tehát a kézi vetéssel s keressünk alkalmat a vetőgépek beszerzésére, amellyel kevesebb vetőmagot fogyasztunk, vetésünk egyenletesebben kel, fejlődik és érlik.

Egy másik hiba a lókapá mellőzése. Pedig a lókapával való kapálásnak nagy előnye a sok munkaidő s így a pénz megtakarítása. Lókapával ugyanis naponta 4 kat. hold burgonyát, vagy kukoricát tudunk megkapálni. Ugyanezt a célt szolgálják a rapid és vonókapák is. Ezekkel a kapákkal annyiszor dolgozhatunk, ahányszor a talaj megkívánja, de a kézzel csak annyiszor ahányszor elérünk. Egyszer, esetleg kétszer. Tíz évvel ezelőtt, amikor behoztam községünkbe az első lókapát, nevettek rajtam. Ma néhány gazdát kivéve az egész község lókapával dolgozik, mert fel ismerték annak óriási előnyeit.

A jó és kielégítő termés elérésénél fontos szerepet játszik a trágya termelése és annak okos kezelése. Sajnos ezzel a munkával nálunk sem akarnak megbarátkozni. A trágyát sok helyen kihordják az ugarba s az egyáltalán nem kezelt trágyát kupacokban, sőt elterítve hetekig tartják a szántóföldön, amíg a kevés tápanyagát is elpárologtatja.

Szükségeselek tartom, hogy röviden beszámoljak az egyik trágyázási kísérletemről, amit egy kat. hold földön végeztem.

Öt évvel ezelőtt $\frac{1}{4}$ hold föld meg lett trágyázva, a trágya szétterítve kora ősszel, $\frac{1}{4}$ hold télen, $\frac{1}{4}$ hold kora tavasszal és $\frac{1}{4}$ hold április hó közepén, s az nap középmezőre szántva. Az első évben a legjobb termést a télen trágyázott területről kaptam. A második évben a tavasszal

trágyázotról, mely ugyancsak aznap közép-mélyre alászántott. A harmadik évben szintén s még ma is ez a rész kecséget legjobb termés-sel, tehát ajánlatos közép-mélyre azonnal alászántani, ami lehetőleg borus időben történjék.

Ahhoz, hogy több trágyát termelhessünk fokoznunk kell a takarmánymennyiséget, gyarapítani az állatok számát, vessünk tarlónövénye-

ket, amelyeknek a termelésével, biztosíthatjuk a téli takarmányozást.

Kedves kisgazdatársak! Jó termést csak úgy érhetünk el, ha megfelelő talajművelő eszközökkel, megfelelő igaerővel és trágyával rendelkezünk.

Fel kell készülnünk a helyes talajművelésre, amelynek alapfeltételeiről néhány szóban bátorítottam említést tenni.

Uj belföldi nemes búzafajta.

Konopi Kálmán dr. odvosi vetőmagne-sítő gazdaságán kívül — amelynek produktuma az annyira bevált Odvosi 241-es nemes búzafajta — egy másik magyar vetőmagne-sítő gazdaság is dolgozik, szivós szorgalommal, csendben azon, hogy gazdatársadalmunkat, hazai földön kitenyészített, igénytelen, fagyálló, igen bőtermő, a rozsda kártételével szemben ellentálló, lehetőleg korai érésű nemesített búzafajtaival láthassa el. E gazdaság, Domahidy István — Sălajmegyében fekvő — domanesti-i gazdasága, ahol a vetőmagne-sítés, főleg a buzane-sítés, Réthy László gazdamérnök irányítása és vezetése mellett, már hét éve folyik.

Kétféle nemes búzafajta az eddigi munka eredménye, a D. és a Dt. (tar) jelzésű, amelyekből három-három törzs maradt szaporítás, illetve továbbnemesítés alatt: a D. 62, 41 és 23 és a Dt. 45, 41, 34.

Az E. G. E. élénk figyelemmel kíséri a domanesti-i gazdaság munkáját és az idei év őszén — Ardeal különböző éghajlatu és talaju vidékein — utántermelési kísérleteket kezd meg a D. és a Dt. búzafajtákkal.

A domanesti-i gazdaság adatai alapján megállapítható, hogy a D. búzák fagyálló, bőtermő, erős szalmájú, a rozsda kártételének ellentálló búzaféleségek. Az utántermelési kísérletek főleg azt fogják célozni, hogy a különböző éghajlatu, fekvésű és minőségű talajokon — igényteleneknek és főleg koránérőknek fognak-e bizonyulni ezek az új búzafajták.

Felkérjük ezuton is középbirtokos gazdatársainkat, hogy azok, akik részt óhajtanak venni ez összehasonlító kísérletekben, e szándékukról az E. G. E. központját értesíteni sziveskedjenek.

Gazdák!

Vegyétek a bevált, híres cseppeli

Weiss Manfred-féle

mezőgazdasági gépeket, ugymint:

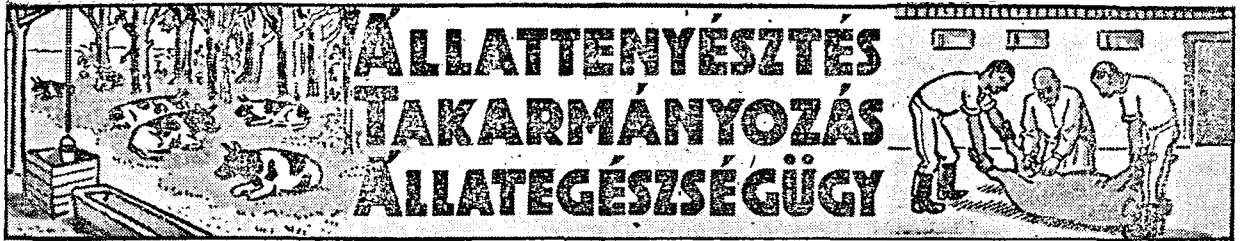
ekéket, vetőgépeket, permetezőket, serleges kúfákat, boronákat, gyümölcs- és szőlőpréseket, kukoricamorzsolókat, darológépeket, szecskavágókat, takarmány-füllesztőket, saraboló- és fűzőkapákat stb.

Árakkal és katalógusokkal készséggel szolgál a gyár romániai képviselője:

„Fime1”

**S.A.R. pt. Comerțul de Fier și Metale
București, Strada Fantanica Nr. 46.**

A kisközgazda jövedelmező sertéshizlalása.

Irta: **Szeghő Dénes**, az E.G.E. állattenyésztési felügyelője.

ünnepén pedig az a szokás, hogy sonka legyen az asztalon.

Az ól helyének megválasztása.

A legelső előkészület a jövedelmező sertéshizlaláshoz a hizók óljának helyes kijelölése, vagy megépítése. Milyen legyen ez? Könnyen megközelíthető, más ólaktól, fiazatatóktól távol, vízzel könnyen ellátható árnyékos helyen, ne járja a talajvíz és ne nyílják az uralkodó szelek irányába. Minden kinőtt sertésre számítsunk 1,5—2 négyzetméter etetőteret és 1—1,2 négyzetméter fekvőhelyet, míg az etetővályu hosszúságára 80 kilós sertésnek 35 centimétert, 100 kilós vagy azon felüli sertésnek 40—50 centimétert. Ha így járunk el, biztosítottuk sertéseinknek a nyugodt fekvést-pihenést éppúgy, mint a zavartalan etetés lehetőségét.

A fekvőtér.

A fekvőtér a szelek járása felől zárt és fedett, a koszorufáig 90—100 centiméter magas, az etetőtér felé nyitott legyen. Téli időben ezt az oldalt is el lehet zárni deszkafalal. Tetőzete legyen padlással ellátva, zsuppal, náddal, cirokszárrel, vagy szalmával fedve, mert az ilyen hizlalóhely nyáron hűvös, télen meleg, a padláson pedig akár a takarmányt, akár kisebb tisztító vagy gazdasági eszközöket is el lehet helyezni. A fekvőtérre nyáron homokot, télen szalmát, töreket teszünk, mert ezáltal az évszak szerinti hűvösöset, vagy meleget biztosítjuk. A fekvőhely soha ne legyen a szükségesnél nagyobb, éppen csak a kényelmes fekvést biztosítsa az

állatoknak, mert ha a kelleténél bővebb terület áll rendelkezésükre, akkor betrágyázzák, majd felturják, így pedig üríteni az előtérre, helyesebben az etetőtérre járnak ki.

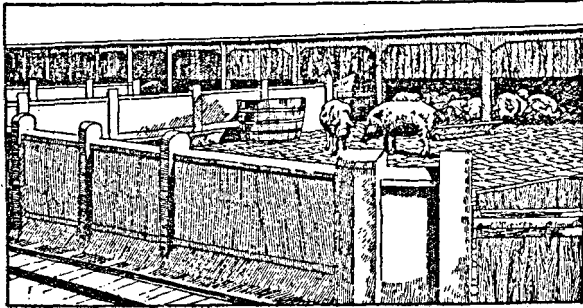
Az etetőtér.

Az etetőteret burkolattal készítsük, még pedig betonlapra lapjával fektetett és cementhabarccsal egymáshoz illesztett sima téglából, mert az ilyet könnyen tisztíthatjuk, moshatjuk, fertőtleníthetjük, az ide szórt szemes eleséget a sertés nem tapossa be, kár nélkül felszedi, sőt a kiürített bélsárból is kiválogatja az emésztetlen magvakat, mindez pedig csak a gazda hasznára van. Az etető és fekvőtér közé helyezünk beépített keményfa gerendát, hogy a hizók unalmukban fel ne turják az etetőtér burkolatát. Az etetőtér és fekvőhely között a koszorufára felakaszthatjuk a sózólámpást is, miáltal hizóink tetszés szerint és könnyen jutnak sóhoz. Az etetőtér közepén helyezük el az etetővályukat, melynek anyagául legjobb a hengerelt vaslemez, mert ha drága is, de örökös darab, könnyen tisztítható és fertőtleníthető, ami elengedhetetlen feltétele az okszerű hizlalásnak. Jól beválik az 1,5—2 hüvelykes, élén bádoglemezzel borított deszkavályu is. A darakeverő, szemes eleség beáztatására szolgáló kádak, takarító és tisztító eszközök rendbehozatala is az előkészülethez tartozik.

A sertések kiválogatása.

Nem kevésbé fontos a hizalásra alkalmas sertések kiválogatása sem, de itt már különbséget teszünk, hogy husra, vagy zsirra akarunk-e hizlalni, mert míg a hushizalás céljaira legalkalmasabbak a 2,5—3 hónapos kora 25—30 kiló súlyu gyorsfejlődésű york malacok, melyeket 6—10 hónapos korukra levágásra éretté, azaz 70—140 kilósokká hizlalhatunk, addig a zsirtermelő mangalicát, ha fiatal korában jól tartottuk, már 8—9 hónapos korában 60—65 kilós sullyal is beállíthatjuk, vagy a ridegen tartott 1—1,5 éves 70—80 kiló sullyal tesszük hizóba. Nagyon sokan a mustrakocákat hizlalják ki, de itt számolni kell a nem egyszer 6—8%-kal ros-

szabb takarmányértékesítéssel és azzal is, hogy a vén sertés husa sötétvörös, rostos, kemény, nehezen rágható, száraz, szalonnája is silányabb minőségű, mint a fiatal állaté s ezért csak 15—18%-kal olcsóbban értékesíthető. Mustra sertéseket csak kényszerűségből hizlaljunk.

Modern (vasbeton) hizlalószállás a nagytétnyi sertés-hizlalóházban. Elöl az „utcában“ a kisvasúti sínpar.

Jövedelemszerzés szempontjából való hizlalásra mindig nyugodt vérmérsékletű egyformán fejlett, azonos koru és nagyságu, testsúlyu, falánk, jól gyarapodó, erős csontozatu, szélesen járó, telt és rugalmas izomzatu, egészséges sertéseket válogassunk ki és ügyeljünk arra is, hogy légző- és emésztő szerveik jól működjenek. Köhögős, csökkent, beteges sertést ne hizlaljunk, mert ráfizetünk. Leghelyesebben cselekszünk, ha szopós koruktól kezdve figyeljük a malacokat és így szerevezve ismereteinket a legalkalmasabb sertéseket tartjuk meg hizónak, mert az ilyen sertés mindig jól eszik, jól értékesíti a takarmányt, egyenletesen fog sulyban gyarapodni és nem sántul le a hízás alatt. A felhuzott hasu, örökösen futkározó társait nyugtalanító, takarmánypocsékoló sertést ne tőrjük a hizók között, mert az ilyen ugy sem növeli, inkább apasztja testsúlyát. A kiválasztott sertéseket beállítás előtt mossuk jól meg, hogy a kosztól, piszoktól való megszabadulással ne pocsékolja energiáját.

A hizlalás.

A hizlalás első hónapja legyen az előkészítésé, mert ez alatt az idő alatt kell nagy teriméjű eleséggel, korpával, szecsával tágitani a gyomrot és leleket, hogy a tápcsatornát a nagyobb mennyiségű takarmány felvételére képessé tegyük.

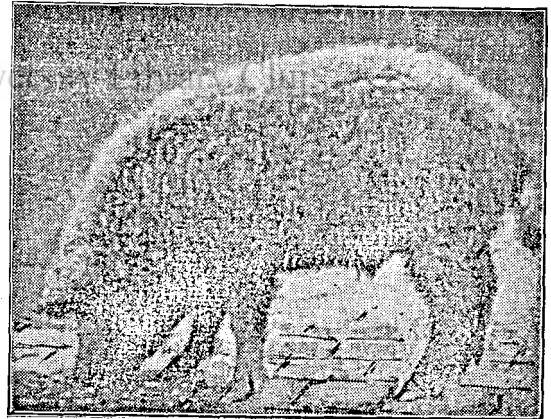
A takarmány legyen kifogástalan minőségű, egészséges, izletes, mert dohos, penészes, rossz izü eleségben csak turkálnak az állatok.

Szolgálatot vélünk tenni gazdatestvéreinknek, ha alábbiakban néhány étrendet közlünk.

Hussertés hizlalása gabonadarával.

Darabonkénti 30 kiló beállítási sulyu york sertésnek adjunk az első hónapban naponként:

1 kg. darát (melyből $\frac{3}{4}$ rész árpadara, $\frac{1}{4}$ rész tengeridara), 10 deka búzakorpát, 30 deka takarmányborsót, vagy szóját szemesen esetleg 2.5 deka hus- vagy vérlisztet és 2 deka iszapolt krétát. Az első napokban nem adjuk ki a teljes adagot, míg a hónap végén az előírtnál valamivel többet adunk, hogy a következő havi adagra előkészítsük az állatot. Megjegyezzük azt is, hogy 4—4.5 hónapos korig naponta 3-szor, azután csak kétszer etetünk, de az etetési időt a legpontosabban kell megtartani. A daraeleséghez néhány órával korábban feleannyi vizet keverünk, hogy kásaszerű legyen. A keveréshez használjunk friss vizet. Jól tesszük, ha etetés előtt fél órával megítatjuk a sertéseket, de egyébként is a sertések előtt legyen állandóan tiszta, friss ivóviz, mert a hizó évés közben is szeret egy-egy korty vizet inni. Hig, moslékszerűen készített keverék nem alkalmas a hizalásra. A szóját vagy borsót etessük szemesen.

15 hónapos, ridegen tartott mangalica süldő, hizlalásba való befogása előtt, sulya 75 kg.

A 2-ik hónapban a napi fejadag legyen: 1.5 kg. dara (60% árpa és 40% tengeri) 20 deka korpa, 30 deka borsó vagy szója és 2 deka iszapolt kréta.

A 3-ik hónapban már adjunk 2 kiló darát (fele-fele arányban árpa és tengeri), 60 deka korpa, 15 deka borsó vagy szója, 2 deka kréta.

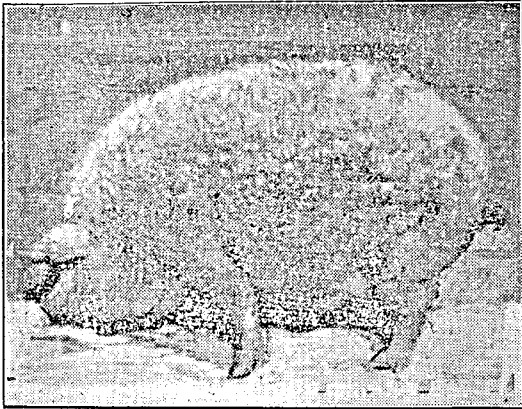
A 4-ik hónapban adjunk 2.5 kg. darát ($\frac{3}{4}$ rész tengeri, $\frac{1}{4}$ rész árpa), 60 deka korpát, 15 deka szemes szóját vagy borsót és 2 deka krétát. Várhatjuk, hogy ilyen módon tartott husmalacok a 90—95 kiló sulyt elérlik.

Hussertés hizlalása burgonyával.

Burgonya felhasználásával a következő étrendet javasoljuk:

Alaptakarmány az egész hizlalási idő

alatt napi fejadagként 70 deka árpadara, 30 deka husliszt, vagy szója, borsó szemesen és 2 deka kréta, ezenkívül adunk annyi főtt burgonyát, amennyit elfogyasztanak. Tudni kell, hogy a burgonyában sok a keményítő-tartalom, de alig van fehérje és ásványi só, ezért kell azokat a fentiek szerint pótolni s azt is jegyezzük meg, hogy kb. 4 kiló burgonyától vesz fel a sertés annyit, mint 1 kg. gabonaeleségtől. Mindazonáltal a burgonya

19 hónapos mangalica sertés 194 kg-os súllyal.

— nagy teriméjű lévén — csak bizonyos mérték szerint etethető; ezért adjunk belőle az első hónapban mintegy 1.6—1.8 kilót, a másodikban 4.5, a harmadikban 6, a negyedikben 7.5, az ötödikben már 8.5 kilót is etethetünk természetesen főtt állapotban, de ne feledjük el az első főző vizet — mivel mérgező anyagot tartalmaz — leönteni. A burgonya mellett — ismételjük — a daraeleség és szója, kréta adag állandóan ugyanaz marad. A hizlalásnak csak előnyére válik, ha az adagon felül zöld lucernát, vagy zöld lucernaszececskát adunk a hizóknak. Ha nincs szó-jánk vagy borsónk, helyette adhatunk 1.5—4 liter fölözött édes tejet, vagy savanyú (aludt) tejet, de sohase adjunk félig savanyodott te-

jet, mert ez veszedelmes, nehezen leküzdhető gyomor- és bélhurutot okoz.

Zsirsértés hizlalása.

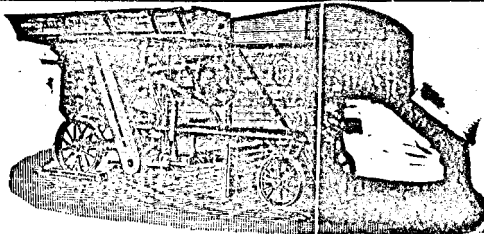
Kinőtt mangalica sertésnek mintegy 70 kiló beállítási súly mellett alábbi étrendet javasoljuk:

Kezdő adagnak 2 kg. daraeleséget (75% árpa és 25% tengeri dara), melyhez az első két hétben még 10—12 deka búza vagy zab, vagy herepolyvát keverünk (árpapolyva etetése tilos), és adjuk a 2 deka takarmánymeszét is, mely minden eleséghez hozzákeverendő.

A második hónapban adhatunk 3 kilót fele-fele arányu darakeverékből, a harmadikban 4 kiló ($\frac{3}{4}$ tengeri $\frac{1}{4}$ árpa keverék) legyen az adag s így haladjunk feljebb tiszta tengeridaraiig míg az utolsó hónapban ismét csökkentjük az adagot, mert ekkorra az értékesítési % jelentékenyen kisebb. Elengedhetetlenül szükséges, hogy hizlalásunkat két hetenként mázsálással ellenőrizzük, számítsuk az értékesítési százalékot, figyeljük meg hogyan esznek hizóink és csökkenő étvágy-nál keressük, sőt találjuk is meg a baj okát s azt azonnal orvosoljuk, egyidejűleg pedig csökkentjük az adagot, míg az étvágy visszatér. Az imént közölt étrend alapján 5 havi hizlalással kb. 170 kilót kapunk.

Meg kell említenünk, hogy az 1933 évi közegészségügyi törvény a sertéstenyészetek és hizlaldákra is tartalmaz intézkedéseket, melyek szerint a 10 sertésnél többel rendelkező telepek csak a község határára helyezhetők el. Új tenyésztő, vagy hizláló telepek létesítése előtt tehát jól tesszük, ha a közegészségügyi hatóságok véleményét is kikérjük.

Gondos, előrelátó és jó megfigyelőképeségű gazda, aki az itt elmondottakat megfigyeli, szép jövedelemmel zárja le a hizlalás mérlegét.

Hofherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth RT.
Budapest

88

„HSCS“ nyersolajtraktorok,

„SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,

vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági gépek legelőkétebb kivitelben.

Felvilágosítást nyújt:

Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.

Sectia: Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62. — Telefon No.: 12—17.

Az EGE. sertésakciója.

Országgrésznünk legkülönbözőbb vidékeiről szakadatlanul kapjuk a kérdezősködő leveleket, melyben sertésakciónk helyzetéről kívánnak tájékoztatást és az érdeklődők zöme előjegyzést kér a folyó év őszen kiosztásra kerülő tenyészanyagból való részesezésre. A sok meleghangu hálás érdeklődés készlet bennünket arra, hogy nagy körvonalakban ismertessük e téren ezideig végzett tevékenységünket.

Az 1936. év novemberében 50 kiváló minőségű 9-ik hónapban levő tisztavérű közep-york felbugatott tenyész kocát osztottunk ki, majdnem kizárólag kisgazdáknak azokon a területeken, ahol a belterjesebb gazdálkodás és a tejszövetkezetek működése megadta az alapfeltételeit a gyorsfejlődésű és nagy szaporaságú hussertések okszerű nevelésének. Egyes helyeken uttörő munkát is végeztünk a kiosztással és olyan helyen kezdtük meg akciónkat, ahol az ideig ugyszólván ismeretlen volt a gyorsfejlődésű hussertés nevelése. Igaz, hogy egyik-másik vállalkozónk nem követte a nevelésre és főképp a takarmányozásra vonatkozó tanácsainkat, s ezeknél nem is értük el a várt eredményt, de mégis megnyugvással mondhatjuk el, hogy első évi kihelyezésünk annyira sikerült, hogy 1937. év őszen már 100 darab tenyész kocát helyezhetünk el. Bármilyen gondosan válogattuk is ki a tenyésztésre alkalmas süldőket, távoleső helyekről, különböző étreddel nevelt sertések kerültek össze a gyűjtőtelepekre, de kiváltképen az a körülmény, hogy igen nagy sulykülönbség volt a különböző vidékekről összehozott sertések között, bizonyos késedelmet okozott a bugatás körül és zavarta az

egyidőben történő kiosztást. Azt is tapasztaltuk, hogy a nagy távolságra történt szállítás nem vált előnyére a frissen bugatott kocáknak és a távolabbi helyre küldött állatok közül nem egy ismét ivarzóvá lett. Ezek a körülmények arra az elhatározásra birták az E. G. E. vezetőségét, hogy egyrészt legalább 50 kiló egyedenkénti élősulyban határozza meg a vállalkozók által beszolgáltatandó süldők sulyát, másrészt pedig a *folyó évi szeptember elején átveendő tenyészanyagot majdnem teljes egészében fogja megvételre felkínálni gazdaközönségünknek*, a kiosztás céljaira pedig ismét a legnevesebb tenyészetek idősebb kocáitól származó és a tenyésztés céljaira szakszerűen előkészített 100 darab süldőkocát fog kiosztani a régi feltételek mellett. Tervbe vétetett az is, hogy a hussertés kihelyezéssel párhuzamosan 20—30 darab mangalica koca is adassék ki olyan vidékekre, ahol ez a kiváló zsirsertésünk elkorcsosodott s ahol a külterjes gazdálkodás mellett bőséges és közelfekvő legelő áll rendelkezésre, főként pedig a fölözött tejnek a hiánya a mangalica tenyésztését teszi indokolttá, ami legkevesbbé sem jelenti azt, mintha a mangalica nevelésénél a fölözött tej nem lenne a legszebb eredménnyel értékesíthető.

Amikor tehát a közóhajnak engedve röviden ismertetjük tenyész koca kihelyezési mozgalmunk legközelebbi terveit, arra kérjük vállalkozóinkat, hogy az átszolgáltatandó süldők bőséges takarmányozásával tegyék lehetővé, hogy azokat megfelelő sulyban egyidőben bocsáthassuk a jó tenyészanyagot kereső közönség rendelkezésére.

Az angora-nyúl tenyésztése.

Irta: Szöcs Zoltán.

Az előző közleményben ismertettem a könnyebb kezeléshez szükséges kihuzós ólakat. Ezuttal viszont néhány fényképfelvétellel óhajtanám utbaigazítani azokat a tenyésztő társaimat, akik még ilyen ólakkal nem rendelkeznek. Könnyen elkészíthetők s kevesebb munkával sokkal tisztábban tarthatják állataikat. A tisztaság pedig gyapju értékesítésnél fontos szerepet játszik.

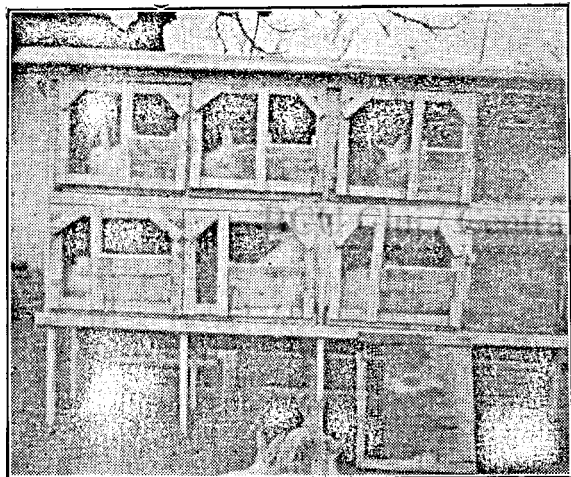
Az első kép egy háromsoros ólat ábrázol, amelynél a jobbszélső alsó rekesz alja ki van huzva és az ólnak támasztva. Így látható, hogy az ól fenék belső 1/3 része drótrácsos. A fenék úgy legyen az ól belső oldalára erősített két drb. „sinléc“ könnyen ki és betolhatóan elhelyezve, hogy betolt állapotban a hátsó (rácsos) résznek kb. 6—8 cm. esése legyen, azaz hátul kb. ennyivel lejjebb álljon.

A rácson hull ki az ürülék és folyik be a vizelet egy, az olból ferdén kivezető padlózatton (lásd a 2. sz. képet) át egy közös gyűjtővályuba, melyet hetenként többször kiürítünk.

Az 1. sz. ól ajtóin látható az etetőrács, melynek használata által azt érjük el, hogy etetéskor nem kell az ajtókat nyitogatnunk. Az etetőrács alján, belül az ajtóra illesztve, van egy ugyanolyan nagyságú vályu, mint a

rács, ebbe tehetjük ugyancsak nyitogatás nélkül az etetőrácsra át a szemes takarmányt, valamint a „lágó“ eleséget is. A fent említett ferde padlózatot úgy kell elkészítenünk, hogy azon a vizelet teljesen kicsurogjon, nehogy az alul levő nyul bundájára csöpögjön. Ajánlatos még használni bádoggal bevonni.

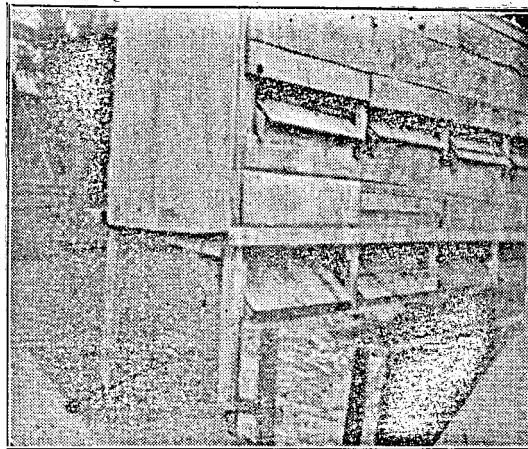
Az ólakat kívül-belül, a fenékrácsot is, kb. három havonként meszeljük, a gyűjtőládákat pedig időnként karbolozzuk, ami a vizelet szagát közömbösíti. Az ólak teteje ferde, hogy az eső hátul lecsuroghasson és kátránypapírral van bevonva, így még télen is szabadon hagyhatjuk, mert amilyen mértékben szenvednek nyulaink nyáron a hőségtől, — hála szép bundájuknak, — olyan kitűnően bírják a telet. Itt említem meg, hogy a hideg idő beállta előtt kb. hat héttel már megszüntetjük a nyirást és tépést, csak a rendes fésülést végezzük.

Négyes „kihullós“ ól előlről nézve.

Ha nyulainktól szép gyapjút akarunk, el ne hanyagoljuk a fésülést. Minden 3—4 napban egyszer alaposan fésüljük meg. Kezdjük már kiskorukban, amikor is úgy megszokják, hogy azt hátukra fektetve nyugodtan türik. Körülbelül 5—6 hetes korukban kezdjük őket sűrűfésűvel és később, ha már nagyobb a gyapjuk, „bontó“ fésűvel; 3—4 hónapos korban nyirjuk először rövide, hogy a gyapjút erősebb növekedésre serkentsük. Később megint 3—4 havonként. Mikor a gyapju érett és lehull, megtépjük őket. Aki sajnálja állatait, — pedig ügyesen tépve nem fáj nekik — vagy aki nem ért hozzá, az jobban teszi, ha tépés helyett lenyirja őket. A tépés elég könnyen megy, ha balkezünkkel megnyomjuk a tépendő helyen a gyapju tövét és jobbkezünk három ujjával gyöngöden összefogva rendröndre kihuzogatjuk a gyapjút, és ezt szép „szálára“ egymásra fektetjük egy kis ládába,

melybe a molyok ellen egy kis naftalint is teszünk. Így nyerjük az I. oszt. gyapjút, melynek 8—12 cm. hosszúnak, tisztának és csomómentesnek kell lennie. Természetesen minden tépés vagy nyírás előtt a nyulak bundáját alaposan kifésüljük. A fésüléskor a fésűben maradó u. n. fésűs gyapjút is külön kezeljük, lehetőleg a fésülés után kézzel szálára szétszedve és a szennytől megtisztítva.

Négyes „kihullós“ ól hátulról nézve.

A nyírás rendes ollóval történik, jóllehet már kapható igen ügyes szerkezetű olyan olló is, mellyel a „bevágás“ majdnem lehetetlen; kis ügyességgel és gyakorlattal elég jól kezelhető. Középen a háton kétfelé fésüljük a gyapjút és egyik oldalon hátulról felfelé menve sorba vágjuk, lassan, ügyelve, hogy ne huzzuk meg a gyapjút, mert akkor a bőrbe könnyen belevágunk. Ezt a gyapjút is lehetőleg „szálára“ egymásra fektetjük. A csomós gyapjút is külön gyűjtjük, mert ha azt angoragyapju kartoló gépen megfésültetjük, az is elsőrendű módon felfonható, kartolás nélkül pedig igen finom, ugynevezett helyaplant csináltatunk belőle.

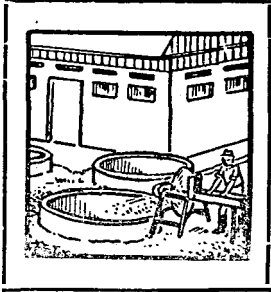
Kartársaimat ezuton is kérem, hogy a megalakítandó szövetkezetet segítsék, mert ezzel önmagukat segítik. Minél többen lépnek be és minél nagyobb propagandát csinálnak, annál hamarabb látjuk munkánk eredményét.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

FIÓKÜZLET:

Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

A csöves csalamádé termesztése és eltevése.

A jó gazda a jövőbe lát és előre gondoskodik az állatok izletes és olcsó téli takarmányáról. Nem akar abba a helyzetbe jutni, mint sok olyan erdélyi kisgazda, akik tavasszal drága pénzen kénytelenek szénát vásárolni.

Sőt gyakran az is megtörténik, hogy a család megvonja magától az ételt, mert különben nem tudná a takarmányhoz szükséges pénzt előteremteni. Az „Erdélyi Gazda” hasábjain már számtalan esetben hangsúlyoztuk, hogy egy bizonyos területen a csöves csalamádé termése biztosítja legnagyobb mértékben a nagy tápértékkel rendelkező szükséges takarmányt. A csöves csalamádét ősszel nem lehet megszáritani, de erre nincs is szükség, mivel az erjesztés útján sokkal könnyebben és kevesebb veszteséggel őrizhetjük meg télire. A beérkező jelentésekből az tűnik ki, hogy számos vidéken hallgatták meg tanácsainkat s vetettek gazdatestvéreink csövescsalamádét. Mai rövid közleményünknek az a célja, hogy a csöves csalamádé helyes eltartásának módját ismertessük.

A csövescsalamádé akkor vágható, amikor a kukoricacsövek augusztus végén, szeptember hónapban elérték a tejes érést. Ebben az időben a szemekben már bőven felgyűltek a különböző tápanyagok, de a kukorica szára még zöld és eléggé leves ahhoz, hogy az erjedés kedvező körülmények között folyon le. A vágással akkor sem késünk meg, ha a kukorica a viaszos érés kezdetén van. A csöves csalamádét — mivel túl vastag a szára, — nem lehet kaszálni. A vágást legkönnyebben sarlóval, vagy hosszabb nyélre erősített vonókéssel eszközölhetjük. A levágott kukoricaszárat 20—30 cm. átmérőjű fogásokba (markokba rakjuk. A szárok behordását úgy osszuk be, hogy az erjesztőverem megtöltése folytonos legyen.

Mielőtt a csalamádét vágni kezdenénk, gondosan javítsuk ki az erjesztővermet, csiszoljuk fényesre kövér betonhabarccsal. A fal egész területét pedig, a penészedés elkerülése végett tanácsos frissen oltott mésszel bemeszelní. Az ilyen munkálatokat az erjesztőverem kiürítése után helyes elvégezni, de azért most sem késő.

Előző közleményeinkből már tudjuk, hogy az erjesztésre került csövescsalamádét 1—1½ cm. hosszúságúra fel kell szecskáznunk. A kisgazdák helyesen járnak el, ha a szecskavágó gépet közösen a gazdakör útján szerzik

be, vagy kölcsön kéri valamelyik birtokostól. A gépet hajtó traktort, benzínmotort vagy gőzgépet, bármelyik faluban meg lehet találni. A gép napi teljesítménye 30—50 szekér csövescsalamádé. A szecskavágó gépet állítsuk közvetlenül a verem mellé, hogy a szecská egyenesen a gödörbe hulljon. Könnyítünk a munkán, ha a szecskavágógép asztalát két szál négy méteres deszkával megnyújtjuk, mert így sokkal könnyebben rendezhető a kukorica szára. Az asztalon az új fogás kukoricát helyezük mindég a régi alá, mert így a gép egyöntetűen működik, s egy percig sem jár üresen. A gödörbe hulló szecskát megszakítás nélkül 5—8 ember tapossa. A takarmányt a gödör szélén különös gonddal kell tömöríteni. Ennél a munkánál könnyebb fadöngölőt is használhatunk. A takarmányt alapos tiprással addig döngöljük a verembe, míg az el nem fogy, illetve az erjesztőverem meg nem telik. Ezután szalmával borítjuk a takarmány tetejét és 30 cm. vastag nedves agyaggal, vagy földréteggel légmentesen letapasztjuk. Ha az erjesztőverem fedett helyen van, úgy 10 cm-nyi vastagságu polyva-réteg is elegendő, amit jól beöntözünk, majd sűrűn 1—2 véka zabot vetünk a polyva tetejére. A zab hamarosan kicsirázik, gyökerével átszövi a polyvát s az erjesztett takarmány felületén kitűnő zárószőnyeget képez. Ilyen úton a kiszedésnél sem kell az agyaggal bajlódunk.

Az erjesztőverem felületét állandóan figyelni kell s a földrétegen képződő repedéseket gondosan be kell tapasztani.

Nyomatékosan felhívjuk gazdatestvéreink figyelmét arra a megállapításra, hogy a lapunkban közölt leírások alapján készült erjesztővermekben a takarmány jelentéktelen veszteséggel őrizhető meg. A kísérletek során bebizonyosodott, hogy a takarmánynak alig 4%-a megy veszendőbe, míg a legáltalánosabban elterjedt takarmányozási móddal — a szénakészítéssel — a takarmány 10—12%-a semmisülne meg.

A fentiekből megállapítható, hogy a takarmányerjesztés kifizetődik, s a gazdákat, illetve a takarmányozási lehetőségeket mentesíti az időjárás szélségeitől. Ime meg van a módja annak, hogy gyors munkával biztosítsuk az olcsó, téli izletes és nedvdus takarmányt.

Az ODVOSI 241-es számú

nemesített, őszi búza eredeti
vetőmagja megrendelhető az

Odvosi Növénynemesítő Gazdaságában

u. p. Conop, Aradmegye.

A magastörzsű köszméte és ribiszke szaporítása vesszős-szemzéssel.

Irta: Ifj. Veress István, cimbrudi g. isk. tanár.

Sokan fordultak hozzám azzal a kérdéssel, hogy miért nem sikerül a magastörzsű köszméte és ribiszke oltása? Ilyenkor az első kérdésem az volt, hogy mikor és milyen oltási móddal történt az oltás? A felelet a legtöbb esetben a következő volt: tavasszal párosítással vagy kecskeláboltással.

A magastörzsű köszméte és ribiszke tavaszi oltásától bármilyen oltási móddal is történjen az, nem sok eredményt várhatunk, eredményesen csakis nyáron u. n. vesszős-szemzéssel szaporíthatjuk mindakettőt.

Ugy a köszméte, mint a ribiszke alánya a Ribes aureum (arany ribiszke). Szaporítása kétféleképpen történhetik: fásdugvánnyal őszszel vagy tavasszal és tőosztással. A két eljárás közül az utóbbi a jobb, mert így rövidebb idő alatt kapunk oltásra alkalmas alanyokat.

Az egyéves fásdugványokat vagy a tőosztással nyert új növényeket 90 cm. sor és 45 cm. növénytávolságra ültetjük előzőleg megforgatott jó minőségű, inkább laza talajba. Az ültetéstől számított első-második évben a gyomirtáson és a kapáláson kívül más munkánk nincsen. Ha az első évben az ültetvények jól megerősödnek, a következő év tavaszán, ellenkező esetben csak a harmadik évben, egész rövidre, gyökérnyakig visszavágjuk, és kissé felhalmozzuk a tőkét. A visszavágott növények a vegetáció megindultával buján kezdenek hajtani 6—8, néha még ennél több hajtást is hoznak. Amikor a hajtások kb. 20 cm-ek, meg kell válogani őket, tövenként csak 4—6 hajtást hagyunk meg, a többit eltávolítjuk. A válogatás után a hajtásokat nedves földdel huzzuk fel, úgy hogy csak a hajtásucscok maradjanak kint. A feltöltésnek (feltöltéses-bujtás) az a célja, hogy a hajtások minél előbb meggyökeresedjenek. A feltöltést a nyár folyamán szükség szerint megismételjük. Ha munkánkat jól végeztük és, az időjárás kedvezett, a meghagyott hajtások augusztus végéig szeptember elejéig elérhetik a 150—200 cm. magasságot és az egy másfél cm. vastagságot. Ezekben a fiatal hajtásokban történik a szemzés mintegy 130—150 cm. magasságban.

Szemzővesszőül majdnem teljesen beért

hajtásokat használunk. A szemzővessző vastagsága az alanytól függ, hossza 6—8 cm. A köszméte hajtásairól tanácsos a levélen kívül a tüskéket is leszedni, hogy az oltó könnyebben végezhesse a munkáját. A szemzővessző alsó részén ugyanolyan metszlapot ejtünk, mint az egyszerű-párosításnál, az alanyon viszont a fentemlített magasságban az alvó-szemzésnél használatos „T” vágást alkalmazunk. A szemzővesszőt ovatosan a „T” vágásba helyezzük raffia hánccsal jól bekötözzük, majd úgy a „T” vágást, mint a szemzővessző felső részét jóminőségű oltóviasszal kenjük be. Az alanynak az oltáson felül eső részét csak a következő tavasszal távolítjuk el, de akkor sem teljesen, hanem minegy 10—15 cm. csapot hagyva.

A vesszős-szemzésnél mint általában a szemzéseknél roppant nagy szerepet játszik a szemzés idejének a megválasztása. A tapasztalati megfigyelések arra utalnak, hogy a később végzett (aug. vége szept. eleje) vesszős-szemzések nagyobb eredménnyel járnak, mint a koraiak. Itt is tanácsos azonban a szemzést 10—14 nap múlva megismételni. Ilyenkor a második oltóvesszőt az elsővel átellenben kissé alá vagy fölé helyezzük.

A szemzővesszők csak a következő év tavaszán hajtanak ki, ezeket óvatosan a meghagyott csaphoz kötözzük. A sorok hosszanti irányában a magastörzsű rózsánál használatos dróthuzalt tanácsos alkalmazni és ehhez a törzseket kikötni. A meghagyott csapokat július—augusztusban távolítjuk el. A második évben is gondosan vigyázzunk arra, hogy a növényeink állandóan felhalmozzva legyenek, csak így remélhetünk őszi jó gyökérképződést. Ősszel az egyes beoltott és meggyökeresedett törzseket az anyatörzsről levágjuk és nyomban állandó helyre ültetjük.

Ezzel az eljárással a köszméténél 60—70 százalékos, a ribiszkénél 85—90 százalékos fogamzásra számíthatunk.

A fentiekből kitűnik, hogy a magastörzsű köszméte és ribiszke szaporítása elég hosszás és körülményes, ezért ne csodálkozzunk azon, hogy a faiskolák meglehetősen magas áron hozzák forgalomba.

Hogyan együk nyáron a gyümölcsöt? A piszkos fertőzött gyümölcs számos megbetegedést, — főleg bélfertőzést okoz, felmerül ezért az a kérdés, hogyan tisztítsuk nyáron az emberi táplálkozásra szánt gyümölcsöt. Általános vezérfonal nem adható, mert teljesen a körülményektől függ. A bélfertőzés azonban ne vegye el senkinek a kedvét a gyümölcs fogyasztásától. Főzéssel vagy a gyümölcs hámozásával a vitaminok legnagyobb része elvész. A saját kertünkben való gyümölcs, amelyet saját kezűleg tisztá kézzel szakítottunk, elfogyasztható különlegesebb rendszabályok nélkül. Amikor nin-csen járványos betegség, teljesen elegendő a gyümölcsöt folyó vízben alaposan megmosni és utána leöblögetni. Járványok idején vagy ha a gyümölcs nem származik megbízható helyről, vagy piacról vettük, ajánlatos a hibás részeket gondosan kivágni, utána pedig $\frac{1}{2}$ —1 percre forró vízbe mártani. A hibás gyümölcsöt fogyasszuk megfőzve. A különböző méregtartalmu növényvédelmi szereket a rendes tisztá víz is lemossa. Ecetes vagy gyenge sósavas oldattal azonban bármilyen nehezen oldódó szer is biztosan eltávolítható. Utána a gyümölcsöt alaposan leöblítjük.

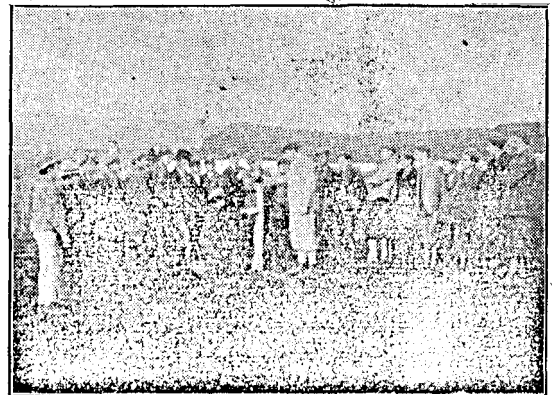
A levéltetűpusztító rovarokról. Sok rovarfajt ismerünk, melyeknek fő táplálékuk a levéltetű, de vannak amelyek nem kizárólag levéltetűvel táplálkoznak. Ilyenek például a **virágpoloskák** (*Anthocoris* spp.). A levéltetvek leg-**adázott** ellenségei azonban azok a rovarok, amelyek kizárólag levéltetvekkel táplálkoznak. Ezek közé tartoznak a **fátyolkák** (*Chrisopa*), valamint a lebegőlegyek (*Syrphidae*) lárvái és a **katicabogarak** többsége. Természetesen a levéltetűpusztító fürkészdarazsakon kívül. Ezek a rovarok aztán reggel, délben, este csakis levéltetveket fogyasztanak. Sokszor megfigyeltük már, hogy gyümölcsfákról, cserjékről vagy mezőgazdasági növényekről, áldásos munkájuk következtében gyakran teljesen eltűntek a szaporodásnak induló levéltetvek.

Az almalevéltetű, amely a levél zsugorodását okozza, a növény legtöbbjét megtámadja és így az almafákon is megtalálható. Az almafánál mindig a fiatal részekben, az ághegyeken észlelhetjük azokat. A levelek összezsugorodnak, megpirosodnak, majd egészen elszáradnak. Az ághegyek, ahol a szövetek még nem fásodtak meg, elgörbülnek és elsatnyulnak. A levéltetvek az almafán tojásokat alakjában telelnek át, mégpedig az azévi hajtások hegyein, hol apró, fényes szemcsék alakjában láthatók. Ezeket a levéltetű tojásokat gyümölcsfakarbolineummal vagy olajemulzió oldatával való permetezéssel irhatjuk, úgy, hogy a tojásokat a permetelével jól megáztatjuk. A védettebb helyeken lévő tojásokat rendszerint nem éri a permetelék, ezért ezekből tavasszal kikelnek a kis levéltetvek, melyeket szintén tanácsos

irtani, mielőtt elszaporodnának. Ezért már kora tavasszal figyelni kell a fák ágait és ha szükségét látjuk, permetezzünk azonnal, hogy mielőtt a levéltetvek a leveleket összezsugorítanák, elpusztítsuk azokat.

Az őszi és kajszinbarack permetezése. Az őszi és kajszinbarackot gyümölcsfakarbolineummal csak akkor permetezzük, ha azokon kaliforniai pajzstetű van. Akkor is csak gyengébb (5%-os) oldattal permetezzünk, mint más fánál és csakis rügyfakadás előtt, mikor a rügyek nem dagadtak meg annyira, hogy hegyük nyitva legyen, mert az ilyen rügyeket a beszivárgó permetlé megperzseli. A lombos fát sem arzen, sem bordói lével ne permetezzük, mert a lombot és a termést is leperzseljük. A levélfodrosodás ellen rügyfakadás előtt permetezzünk 2%-os bodói lével, lombos állanokban azonban csak kénkészítményekkel védekezhetünk, habár ez sem ad 100%-os eredményt. A levélfodrosodás megszüntetéséhez rendszerint 2—3 év is szükséges. Nyáron levéltetvek ellen nikotint, jóminőségű káli szappant, vagy quassiat használjunk.

Az almafa koronája. Az almafa legtöbb esetben széles lapos koronát nevel ugyanis, ha magára hagviuk, de abban az esetben is, ha hozzátérés hiányában alapjában elvétjük a koronanevelést. Ügyeljünk ezért fiatal fáinkra különösen az első időben. Legfontosabb dolog, hogy a fák legalább három ágemeletet kineveljünk. Az emeletek egymástól legalább 60—70 cm-re legyenek. Legnagyobb vétek, ha valaki az almafa sudarát, a törzs folytatását már fiatal korban kimetszi és a vadalanyon álló fát, valami hamis analogia alapján úgy akarja kehelyalakra nevelni, mint azt egyes őszibarackfánál lehet látni. A sudár nélküli almafa a „magastörzsű kehely” igen szerencsétlen torzszülött. Termésátlaga mélyen alatta áll a rendes fáénál. Gyümölcsét a nap tulságosan perzseli és a szél könnyebben leveri. Ágai is ki vannak téve a szél romboló munkájának.

Lászlóffy Ernő tanár előadást tart a iernuti iskola II-od éves növendékeinek az intézet törzsgyümölcsösében.

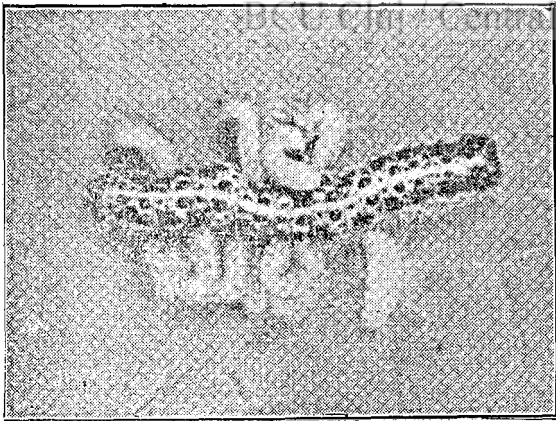

A káposztahernyó irtása.

Még élénk emlékezetünkben él a káposztapille tavalyi óriási kártétele. Voltak vidékek, ahol teljesen tönkretették a káposztatermést. Gazdatestvéreink az utóbbi napokban is számos felvilágosítást kérő levéllel kerestek fel. A védekezést illetően a különböző szaktevékenységek tekintetében ellentétek mutatkoznak. Az alábbiakban Dr. Baranyovits Ferenc megállapításait közöljük.

„A káposztahernyó irtásánál gyomor- és bőrmérgeket egyaránt alkalmazhatnánk, ami a kártevőt illeti, de a gazdanövényt illetően (amely emberi táplálék), a közhasználati gyomormérgek (arzénes szerek) szóba sem jöhetnek. A tömött levelű káposztafélékből ugyanis még szedés utáni gondos mosás esetén sem lehetne annyira kimosni az arzénes vegyületet, hogy veszélytelen lenne annak fogyasztása. Így tehát hátramaradnak a bőrmérgek, amelyek az emberre veszélytelenek, vagy legalább is 1–2 nap mulva a használat után azzá lesznek.

Ez a felvétel abban a pillanatban készült, amikor a parasitált káposztahernyót elhagyják testében fejlődött parasita lárvák. A lárvák a hernyó körül azonnal gubószövéshez kezdenek.

A bőrmérget kétféleképpen, permetlé, vagy pedig poralakjában használjuk. Van bőrméreg, amely csak permet, (nikotin) s van, amely permet és por alakjában (pl. Pyretrum, Darsin növénypor) egyaránt használható.

Még mielőtt az egyes kísérletek eredményét ismertetném, meg kell állapítanom a következőt: Részben a káposztafélék, alacsony termete; miatt, részben a hernyó azon szokása miatt, hogy leginkább a földhöz közeli levelek fonákán tartózkodik, a permetezés nem alkalmas mód védekezésre. A bőrmérgeknél ugyanis fontos, hogy a permetlé a hernyót érintse, ami pedig a fentiek

után nagyon nehezen oldható meg. Ezenkívül a káposztafélék nagyon viaszos leveléről, még a különben nagyszerűen tapadó káliszappan is azonnal legördül.

Épen a viaszos levél — amely a permetezés egyik akadályozó tényezője — indokolja a por alakú szer használatát, mert ilyen viaszos területre a por nagyszerűen tapad. A tulajdonképeni komoly ok, amely a porzás mellett szól, mechanikai tényező, a megfelelő gépből kifuvott porfelhő kavargó, gomolyog és minden nehézség nélkül jut be a levelek alá, a hernyóhoz is és a leveleken is jól tapad.

Ezekután pedig nézzünk a végzett kísérletek közül néhányat.

1. Nikotinos permetlé 1 hl. vízhez 150 gr. + 1 kg. káliszappan.
2. Nikotinos permetlé 1 hl. vízhez 300 gr. + 1 kg. káliszappan.
3. Nikotinos permetlé 1 hl. vízhez 300 gr. + 2 kg. káliszappan.

1–3 sz. kísérletnél egyformán a megpermetezett hernyók javarésze hamarosan göresös rángatózás tünetei között a földre hullott s ott egy ideig fetrengett, majd mozdulatlan lett. Az 5. lárvaállapotban levő, tehát fejlett hernyók javarésze le sem esett, de a göresös tünet valamenynyin jelentkezett. Amint említettem, a göresös rángatózás egy darabig fokozódott, majd lassan megszűnt s a hernyók fáradtan, szinte élettelenül pihentek egy jó darabig, majd később vándorolni kezdtek. Végeredményül 5–10 óra elteltével alig néhány maradt élettelenül. Az 1.sz.-nál 2%, a 2. sz.-nál 4%, a 3. sz.-nál 7%.

Megjegyzem, hogy a kísérletre felhasznált hernyók javarésze 4–5. lárvaállapotban volt, amikor már nagyon ellenálló és ez is magyarázza a fenti eredményt.

Pyretrumos permetlé (Dufour-féle lé):

1. 1 hl. vízhez 1.5 kg. Pyretrum por s 1.3 kg. káliszappan 5–6 óráig áztatva.
2. 1 hl. vízhez 3 kg. Pyretrum por és 1.3 kg. káliszappan 5–6 óráig áztatva.

A megpermetezett hernyók néhány perc mulva (5–10) fokozatosan ideges mozgás, majd rángatózás és erős hányás tünetei között lehullottak. Az erősebbek (5 lárvaállapot) szintén ellenállóbbak e méreggel szemben is. Az ilyen permetlével megmérgezett hernyók is a közismert Pyretrum mérgezési tüneteit mutatták, a göresöktől kimerülve egy ideig nyugalmi időszak következik, majd időszakonként újból jelentkezik a göresös rángatózás (nem úgy, mint a nikotinnál, ahol az első roham után halál vagy felgyógyulás következik). A hernyók erősebb, ellenál-

lőbb része csak lassan, 12—20 óra múlva heverte ki a mérgezést, a gyengébbek pedig elpusztultak, de csak lassu halállal, 8—24 óra múlva, esetleg csak később.

Az 1. sz. kísérlet eredménye 24 óra múlva 3%.

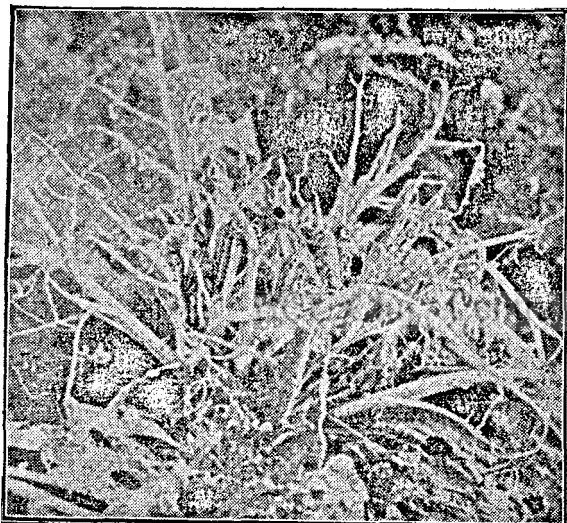
A 2. sz. kísérlet eredménye 24 óra múlva 14%.

Megjegyzem, hogy a megpermetezett területen az életben maradt hernyók 1—2 napig csak csökkent étvágygal, sőt néhány egyáltalában nem táplálkozik.

Porzási kísérletek: Pyretrum por (50% Pyretrum + 50% talkum keveréke), Drymac (rotenon tartalmu), Polvo (rotenon tartalmu).

1. 1 kh. területre 15 kg. Pyretrum-por 24 óra múlva 15% halálozás.

2. 1 kh. területre 35 kg. Pyretrum-por 24 óra múlva 75% halálozás.

24 órai munka eredménye egy káposztafejen, amint látható, még mindig elegendő hernyó van a csonkokon.

3. 1 kh. területre 15 kg. Drymac-por 24 óra múlva 14% halálozás.

4. 1 kh. területre 35 kg. Drymac-por 24 óra múlva 79% halálozás.

5. 1 kh. területre 15 kg. Polvo-por 24 óra alatt 17% halálozás.

6. 1 kh. területre 35 kg. Polvo-por 24 óra múlva 84% halálozás.

Megjegyzem, hogy a beporzott hernyók fejlettek, a 4—5 lárvaállapotban voltak, ennek tulajdonítható rendkívüli ellenálló képességük.

Amint a számokból látjuk, a védekezési lehetőség meg lenne, ha ilyen nagymennyiségű szer használat mellett kifizetődne. Sajnos, legfeljebb csak úgy segíthetünk magunkon, hogy a védekezést korán, a hernyók fejlődésének első szakaszában kezdjük el, mert ilyenkor szervezetük sokkal gyengébb s így holdanként 15 kg. védekezőanyag felhasználásával is elérhetjük a 85—90%-os eredményt.

Most még nézzük, mi különbséget találunk a Pyretrum és Rotenon tartalmu porok hatásában, a mérgezés tüneteit illetőleg. 1. A Pyretrum hatása 3—6 perc múlva jelentkezik, fokozatosan erősödő ideges tünetek, vándorlás, görcs, nyugalmi időszak, görcs váltakozása akár 24 órán keresztül is. S halál lassan, 10—30 óra múlva áll be, vagy lassan felgyógyul az állat.

2. A Rotenon tartalmu por hatása jóval hosszabb idő múlva jelentkezik, 20—30 perc múlva kezdődik, de nem olyan szembetűnők a mérgezés tünete, a halál 8—24 óra múlva következik be, a felgyógyulás lehetősége valamivel kisebb, mint az előbbi hatóanyagnál.

Kísérleteim azt mutatták, hogy a káposzta-hernyó eredményes irtását csakis a kellő időben (1—3 lárvaállapotig) végzett Pyretrum vagy Rotenon tartalmu porozással oldhatjuk meg.

A paradicsompaprika termesztése nagy figyelmet érdemel, mert kiváló íze és vitamin-tartalma miatt nyers fogyasztásra is nagyon ajánlható. A vitaminokban gazdag zöldpaprika, akár csak mint a nyári zöldhagyma igen tápláló és egészséges zöldség. Művelése: Tápanyagokban gazdag és bőven öntözhető vagy természeténél fogva meleg fekvésű és nyirkos talajt igényel.

A burgonya vetőgumók kiválogatását, ha csak lehetséges, ne a termés felszedése után, hanem mindjárt a helyszínén, a fészkek felbontása után végezzük el. Így módunkban van a leg-egészségesebb és bőtermő burgonyatövek gumói közül kiválogatni a legalkalmasabbakat. Ennek az eljárásnak az is nagy előnye, hogy a vetőgumókat egészen elkülöníthetjük az egész terméstől, amelyben minden bizonnyal, beteg, romlandó gumók is bőven akadnak.

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképességű
eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főzelék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
lakarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. szám.

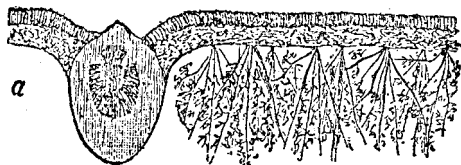
Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Arjegyzék ingyen.

Mit dolgozzunk augusztusban?

Augusztus hónapja sokszor megcsalja a szőlőbirtokosokat. A terméshez fűzött szép reményeket rövid idő alatt elpusztíthatja a szőlő két nagy betegsége: a peronoszpora és a lisztharmat.

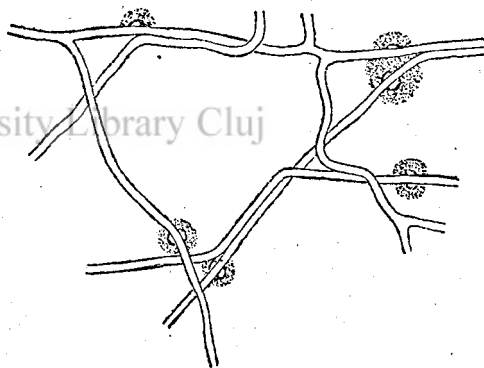
Augusztusban végezzük el a szőlő harmadik permetezését ott, ahol azt a peronosporajelző állomás útmutatása szerint még nem végeztük volna el. Az idén, az egyes helyeken fellépett erősebb fertőzés ellen sok esetben negyedszer, vagy ötödször is kell permetezni. Különösen nagy kárt tehet a fürtperonoszpora. Ezért a permetezésnél különös gondossággal permetezzük meg a fürtöket. A harmadik permetezés holdanként 750—800 lej költséget is jelent, de a fellépő betegség egyik napról a másikra ennek a kiadásnak tizszeresére emelkedhetik. Az idén megállapíthatjuk, hogy a permetezéssel csak részben védekezünk a peronoszpora ellen. Igen fontos a zöld munkák kellő időben való elvégzése, mert a kelően ritkított és kötözött szőlőben, ahol a permetezést is alaposabban és könnyebben hajthatjuk végre, nem tett olyan nagy kárt ez a betegség.

A szőlőlevél keresztmetszete peronosporával. A gombafonál a szőlő leveleinek belsejében a sejtek között él.

A lisztharmat elsősorban a fürtöket és a bogyókat támadja meg, de felléphet a szőlő többi zöld részein is. Ez a betegség szintén Amerikából került hozzánk és a fürtökön, leveleken lévő piszkos fehér bevonatról könnyen felismerhető. A bevonat az út porához vagy feketébb lisztes hamuhoz hasonlít. A bevonatot a gombaszálak tömege alkotja, mely szívókákat bocsájt a bogyók héjába és a levelekbe. Ezek szerint a gombabetegség a szőlő felületén élőszködik. A lisztharmatot éppen ezért könnyű megkülönböztetni a peronoszpora fehér kivirágásától, mert a bevonat kézzel könnyen ledörzsölhető, míg a peronoszpora fehér cukorporhoz hasonló bevonata nem.

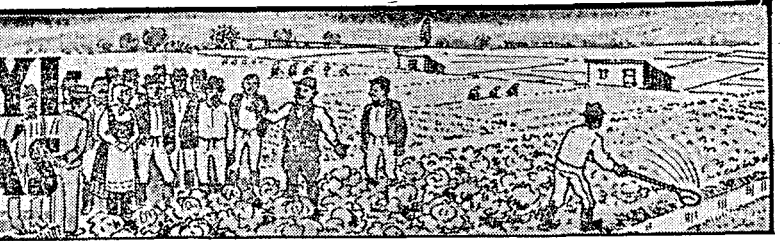
A lisztharmat ellen legjobban bevált védekező szer a tiszta, finoman őrölt kénpor. A porozást kézi fújtatókkal végezzük. Nagyobb szőlőbirtokon használhatunk Hartig-féle kénporfújtatót is. A nagy melegben ne porozzuk a szőlőt, mert perzselési foltokat okozhatunk rajta. Ilyenkor a kénport a szőlő alá a földre fujtathatjuk, mert a felszálló kén gázok így is kifejtik a hatásukat. Míg a peronoszporánál a permetezéssel csak megakadályozzuk a betegség terjedését, addig a lisztharmatnál a kénpor gyógyító szer is, mivel a levél felületén élő gomba teljesen elpusztul.

A szőlő lisztharmatának gombaszövetei, amint a fehér szála a szőlőlevelen elterülnek és több helyen szívókákat bocsájtanak a szőlő leveleibe.

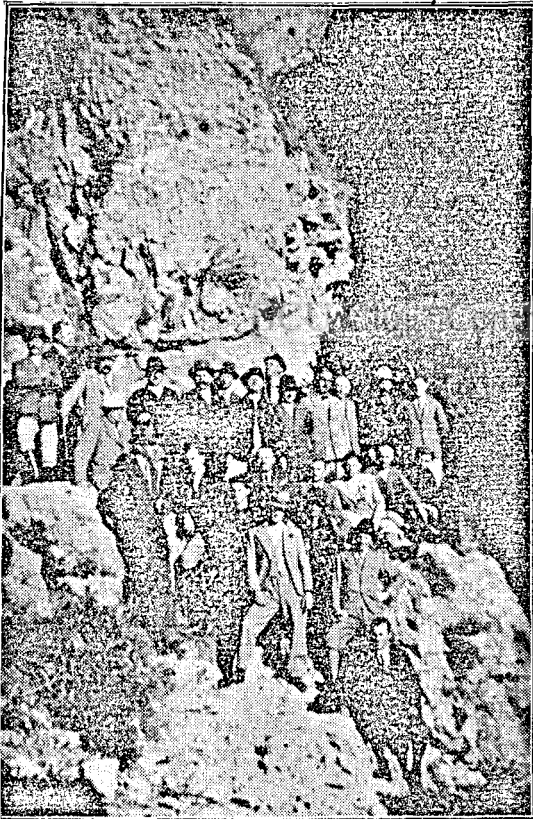
A két betegség ellen egyszerre is védekezhetünk az úgynevezett rézkénpor alkalmazásával. Ezek a külföldi gyári készítmények nálunk nehezen szerezhetők be, de elkészíthető az házilag is, csak arra ügyeljünk, hogy legalább 8% égetett rézgalic és 10—15% porrá tört, oltott égetett mész legyen benne. A boltban vásárolt közönséges kristályos rézgalicot keményen addig hevítjük, amíg az elveszti a kristály színét és sőt nem esik finom porrá. A port átszitáljuk és 100 kg-os keverékhez 8 kg-ot adunk. Majd lemérjük a finom poralaku oltott meszet és ezt is átszitáljuk. A keveréket kénporral egészítjük ki. Természetesen elkészíthető kisebb mennyiségben is, megfelelő arányban. Ezen szerrel különösen jó eredményt ért el Schöppner Sámuel szőlészeti felügyelő úr, úgy a fürtperonoszpora, mint a lisztharmat védekezésénél.

TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS

Muresmezei gazdák tanulmányútja.

A Muresmezei Földműves Szövetség *Anghi* Balázs igazgató vezetésével 30 gazda részvételével kitűnően sikerült, tapasztalatokban gazdag tanulmányi kirándulást rendezett. A kirándulókat elkísérte *Szász Ferenc* EGE felügyelő is. Bánd községben a *Tövissy* testvérek gazdasága előtt *Zongor Gyula* gazdaköri elnök vezetésével mező-ségi csoport csatlakozott, *Toganel Stefan* gazda-

Gazda-kirándulók a turdai hasadéknál.

ságának megtekintése után, kitűnő hangulatban énekelve vették az utjukat Gerebenes felé, ahol *Maier Victor* volt prefektus tanyáján sok érdekes megfigyelést tehettek. Zahul de Câmpien viszont br. *Atzél Ede*, *Kendeffy Lajos* és *Csomos János* vezetésével népes gazdaküldöttség üdvözölte az érkezőket. Báró *Atzél Edéné* igazi magyaros vendégszeretettel részesítette a kiránduló gazdákat. A terepszemle után *Sarmas* felé vették utjukat, ahol *Sueicianu Zacharie* főmérnök bemutatta a gázkutakat.

Teacára a késő esti órákban futottak be. A csoportot *Adorjáni Antal* ref. lelkész, gazdaköri elnök, *Glosz Oszkár* kath. plébános és *Müller Ervin* nagybirtokos fogadták és jól megvendégelték. Másnap reggel 9 órakor folytatták az utat. Voivodeniben a *Vermescher* tanyán kötöttek ki. A kitűnően felszerelt gazdaság sok érdekes látnivalót nyújtott. *Bod Sándor* tanyáján viszont az állatállomány ragadta meg a figyelmet. A harmadik látogatást a *Palkó Gyula* gazdaságában tették. Fehérmarha állománya bármelyik gazdaságnak dicséretére válna. *Nagy Gyulának* gyümölcsészete sok csodálóra talált. Egy olyan búza-fajt mutatott be, amit Egyiptomból hozatott és amely gyönyörű kalászokat eresztett.

A kirándulás utolsó állomása *Gornesti* volt, ahol gr. *Teleki Mihály* mintagazdaságában néztek körül. Gyönyörű szimmentháli tenyészete, kitűnő lovai s az egész gazdasági rendszere csak a legnagyobb elismerést érdemli.

A torockói tanfolyam hallgatók kirándulása.

A *Sângeorgiu de Trăscău* téli gazdasági tanfolyam hallgatói június 26-án lándori *Szász Ferenc* tanfolyamvezető, *Gaál Gyula* unit. lelkész és *Csiky Viktor* ref. lévita-lelkész vezetésével sikerült kirándulást rendeztek, melynek keretében meglátogatták a ciembrudi gazdasági iskolát, az aiudi *Ambrosi—Fischer* telepet és dr. *Szász Pál* EGE elnök *galdiu-i* gazdaságát. A kirándulóknak dr. *Nagy Endre* gazd. isk. igazgató, *Szeghő Dénes* állattenyésztési felügyelő és *Debitzky Béla* gazdasági intéző adtak szakszerű felvilágosításokat.

A kirándulásnak külön érdekessége, hogy a csoportot a gazdák feleségei is elkísérték és a férfiakkal versenyezve élénk figyelemmel kísérték minden magyarázatot vagy felvilágosítást, tanujelét adva tanulni akarásuknak és haladási készségüknek.

Követendő példának jelezte ezt az újítást a csoport üdvözlő beszédére adott válaszában elnökünk is, aki a gazda-feleségek érdeklődésében nemcsak a köztük levő harmonikus élet megnyilvánulását látja, hanem azt a törekvést is, mellyel a jövő feladatainak megoldására jobban képzett és haladott szellemben nevelt ifjakat akarnak a magyarságnak nevelni. A kiránduló csoportot özv. *Szász Józsefné* öméltsága magyaros vendégszeretettel látta el.

A peronoszporajelző állomások figyelmébe!

Az „Erdélyi Gazda” felhívása nyomán alakult 26 peronoszporajelző állomás teljesen beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Nemrégiben több jelzőállomás vidékét láogattuk meg. A gazdák mindenütt nagy meglepéssel szoltak a jelzőállomások működéséről. Óriási különbséget láttunk azoknak a gazdáknak a szőlői között, akik a jelzőállomás útmutatásait pontosan betartották és azok között, akik csak találmásra, a szőlő fejlődése szerint permeteztek. Sok helyen a permetezéssel alig késtek 2—3 napot, s a peronoszpora mégis tönkre tette a termés 25%-át. Az idén a kár nem annyira a leveleken mutatkozik, mint a fürtökön. Az „Erdélyi Gazda” mult havi számában részletesen ismertettük a betegség fejlődését és képekben bemutattuk annak kártételét. Közlé-

seink alapján számos gazdatestvérünk ismerte fel, hogy szőlőjét peronoszpora tette tönkre, nem pedig a lisztharmat mint ahogy azt gondolták. Egész szőlőhegyekben láttuk a fiatal fürtökön a peronoszpora fehér kivirágzását. Egyes helyeken kénporral próbálkoztak védekezni ellene. Természetesen eredménytelenül, mert a kárt nem a lisztharmat, hanem a peronoszpora okozta.

Augusztusban a bogyók rendszerint már akkorák, hogy a peronoszpora már nem tesz nagyobb kárt bennük. A szőlőoltvány-telepen azonban gondosan figyeljük e hónapban is az időjárást, mivel a fiatal zsenge hajtásokat még ebben a hónapban is könnyen tönkre teheti a betegség. Egyes vidéken indokolt az augusztus havi permetezés, vagy rézkénporral való porozás.

Ezúton is felkérjük az összes peronoszporajelző állomás vezető gazdákat, hogy a két utolsó észlelési lapot vegyék ki az útmutatóból és küldjék be szerkesztőségünk címére.

SZAKKÖZLEMÉNYEK

A gazdakörök könyvei bélyegmentesek.

A bélyegtörvény szerit minden kereskedelmi ügyletekkel foglalkozó személy vagy társulat összes könyveit oldalanként 3 lej okmány és 2 lej repülőbélyeggel kell felbélyegezni. A törvény a jogi személyek tekintetében nem intézkedik külön. Miután azonban a jogi személyek a hivatkozott törvény értelmében vagyonuk alapján illetékegyenérték alá esnek, egyesületünk vezetősége arra a következtetésre jutott, hogy az adóalap megállapításául szolgáló könyvek, tehát a leltárkönyv és a pénztárkönyv a fentiek szerint szintén bélyegzendők.

Ez a megállapítás azt jelentette volna, hogy egyesületünk több száz szépen működő gazdakörére évente egyenként, mintegy 2—300.— lej költség hárulna, hiszen a könyvek oldalszáma nem lehet 40—60 oldalnál kevesebb.

Vezetőségünk természetesen elsőrendű kötelességének tartja egyrészt az ily kényes kérdéseket tisztázni, másrészt — a lehetőségeken belül — a gazdaköröket a költségektől megkímélni,

hiszen kisebb köröknél egy ilyen kiadás elvinné majdnem az összes tagok tagdíját. Épen ezért közvetlenül a Pénzügyminisztériumhoz fordult, kérve, hogy állapítsa meg, miszerint az Erdélyi Gazdasági Egylet, valamint az ő érdekkörébe tartozó gazdakörök nem esnek az általuk vezetett könyvek tekintetében bélyegzési kötelezettség alá.

Az egylet kérésének a pénzügyminisztérium teljes egészében helyet adott és 1938 július 16-án kelt 164.847. számú leiratával közölte a központtal, hogy a fent hivatkozott könyvek nem esnek bélyegzési kötelezettség alá.

Ennek következtében felhívjuk gazdaköri vezetőik figyelmét, hogy amennyiben bármely hivatalos személy bármikor a könyvek bélyegzését kívánná meg, úgy hivatkozzanak a fenti miniszteri leíratra és jelentsék ki, hogy ellenkező utasítás hiányában a könyveket nem bélyegzik fel.

Méhészek! „Gyakorló Méhészek könyve”

Sem kezdők sem haladók nem nélkülözhetik Blénessy Károly szakmunkáját. 116 lej bekü dése ellenében ajánlottan küldi meg a szerző. Utánvétell drágább.

Blénessy Károly, Sándonic, jud. Ciuc.

eredeti SACK ekék - „Senior” lókapák - „Lancz” gereblyék

Klusch János Ciuf, Calea Regele Carol II. 113. — Telefon: 26-45.

SZAK-OKTATÁS

A TÁRGY-SÁCUESCI RÓM. KATH. FÖLDMÍVES ISKOLA

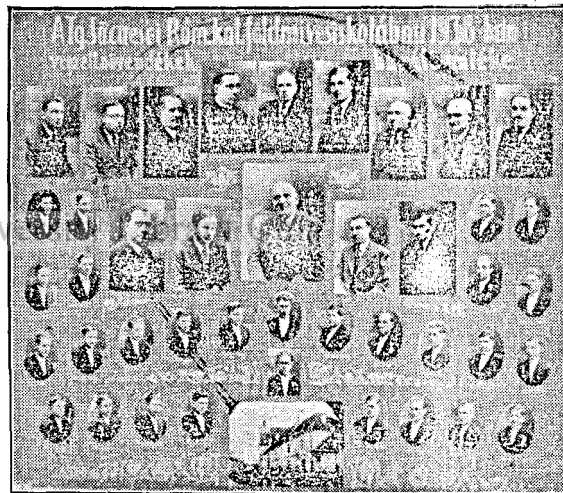
Hogyan dolgozik a Tg.-Săcucesc-i földmíves iskola?

A Tg.-Săcucesc-i róm. kat. téli földmívesiskola 1935 december havában kezdte meg működését. Tekintve, hogy a működési engedély csak december hónapban érkezett meg, az első évfolyamra mindössze 17 növendék iratkozott be. Ez a létszám azonban már a következő évben 44-re, az 1937—38. iskolai évben pedig 58-ra szaporodott úgy, hogy az első évfolyam 30, a második évfolyamon pedig 28 növendék volt. A növendékek 50 százaléka Treiscaune megyéből, a többi Ciuc, Braşov és Odorheiu megyékből való s kivétel nélkül kigazda gyermekek, akik az iskola elvégzése után visszamennek gazdálkodni a saját birtokukra.

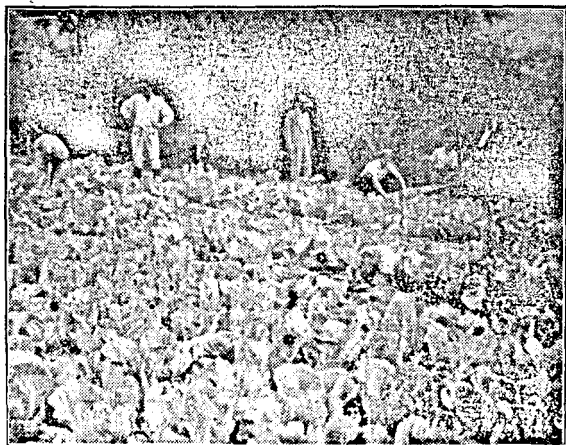
Az elmúlt iskolai évben az iskola birtokán háromféle őszi búzával történtek kísérletek, u. m. Odvos 241, Bánkúti 1201 és Delaváre búzákkal, melyeknek vetőmagját az E. G. E. bocsájtotta az iskola rendelkezésére még az 1936—37. iskolai év elején. Ezek közül a búzák közül az Odvosi és Bánkúti a megelőző kísérlet idején már jól bevált s az iskola több mint 15 gazdaságnak adott belőle vetőmagot. A tavaszi gabonák közül Izaria sörárpát, a Treiscaune megyében kitünően diszló lencsét, zabot, feketeborsót vetették nagyobb mennyiségben, melyek a szakszerűen megmunkált talajban kitünően teremtek. Az errefelé általánosan termelt krumplin, kukoricán kívül ebben az évben már nagyobb mennyiségben termelt az iskola gazdasága lóbabot, fekete és fehér, illetve sárga szóját, csillagfürtöt és ricinust is,

melyeket az előző évben folytatott kísérletek alapján műveltek meg s így megdöntötték azt a hiedelmet, hogy ezen a vidéken különösen szójjával nem lehet szép terméseredményt elérni.

Nagy gondot fordít az iskola a kísérleti telepre, ahol a növendékek saját tapasztalatuk alapján bizonyosodhatnak meg arról, hogy milyen hasznosodó újabb növényfajták termelhetők a kb. egyforma klíma alatt levő Treiscaune, Braşov, Ciuc és Odorheiu megyékben.

A Tg.-Săcucesc-i Róm. kat. földmívesiskolában 1938-ban végzett növendékek baráti emléke.

A Tg.-Săcucesc-i róm. kat. földmívesiskola bolgárkertészetének egy részlete.

Tekintettel a kedvező adottságokra, nagy gondal foglalkozik az iskola a zöldségfélék termelésével is. A közeli városok nagy felvevőképesége és a talajviszonyok indokoltá teszik, hogy a növendékeket meggyőzzék ama régi felfogás helytelenségéről, miszerint a konyhakertészkedés csak „fehérszínű” való munka. Az iskola zöldségkertészete, szakszerű irányítás mellett már évek óta versenyez a távolabbi vidékekről vasuton és autón szállított és indokolatlanul drága zöldségajándékokkal.

Szép és reményekre jogosító a munka a csemeteiskolában is, ahol szintén azoknak a gyümölcsfajoknak termelésére fordítják a főszólyt, amelyek ezen a vidéken jól diszlenek.

A külső munkákon kívül, szép fejlődés mutatkozott az idén az állatgazdaságban is.

Általában örömmel tapasztaljuk azt, hogy az

iskola törekvő és küzdelmes munkája egyre több megértésre talál. A gazdatársadalom örömteljes bámulattal figyeli a fiatal növendékek nagyszerű munkáját, a szülők nagy megelégedéssel nyilatkoznak gyermekeik szakképzését és nevelését illetőleg és a szaktanárok a falvak gazdáinak legszívesebben látott vendégei.

Erdemes megemlíteni a kerekes-, kosárfonó- és asztalos műhely munkásságát is. Ezekben a műhelyekben a délutáni szabad órákban foglalatokodnak a növendékek. Az ősi, székely furófaragó természet kellő irányítás alatt hamar rászokik a rendszeres munkára és a másodéves növendékek már nem csak kis mintaeszközöket, hanem rendes gazdasági szerszámokat is készítenek, úgy, hogy azokat éppen olyan jól lehetett a

gazdaságban használni, mintha mesteremberek készítették volna.

A következő iskolai évre újból nagyszabású fejlődés ígérkezik.

Tervbe van véve a gazdasági épületek modern elhelyezése, napról-napra gyarapodik a gazdaság, gép felszerelések és állatállomány és a termelés fokozásával már nagyon közel jutott ahhoz, hogy az ország egyik legjobb és legnagyobb munkát teljesítő gazdanevelő otthonának számíttassék.

Ezt bizonyítja az is, hogy úgy a közelvidék, valamint az országos jellegű kiállításokon is az iskola négy első díjat nyert az elmúlt iskolai évben s a vetőmag igénylések már most, a csépiés előtt olyan nagyok, hogy csaknem az egész termés, mint vetőmag kerül értékesítésre.

Felvétel a iernut-radnóti róm. kat. gazdasági iskolába.

Az alba-iuliai—gyulafehérvári római katolikus püspöki megye tanácsa a gazdatársadalom óhajlásának eleget téve, Iernut—Radnóton (Tárnava-Mică megye) gazdasági iskolát létesített, mely eddigi működésével beigazolta, hogy nagy szükség van e hasznos iskolára.

Iskolánk nem gazdatiszteket nevel, hanem a gazdák gyermekeit okos, szakszerű gazdákká képez ki. Itt megtanulják a jövő gazdái, hogyan kell a kis- és középbirtokot okos módon művelni, a gabonaműveket helyesen kiválasztani, a talajt jól művelni s ésszerűen kihasználni, hogyan kell gyümölcsösöt telepíteni és jókarban tartani, veteménykertészetet létesíteni, szőlőt kezelni mélyszekedni, állatokat nevelni és gondozni, stb.

Ezenfelül általános műveltségre is neveli növendékeit: a vallás, román nyelv, magyar nyelv, szám, történelem, földrajz, gazdasági földtan, gazdasági jogismeretek és egyéb tárgyak tanításával, melyekben minden jóra való megfelelő jártasságra van szüksége.

Az iskola nyilvánossági joggal bír és időtartama két év.

A tanév október 15-én kezdődik és április 15-én végződik. E téli elméleti oktatás elvégzése után, elméleti vizsgát tesznek a tanulók. A gyakorlati vizsgára április 15. és október 15. közötti idő alatt készülnek akként, hogy részt vesznek otthon saját gazdaságukban, részint csoportokba osztva, az iskola gazdaságában gyakorolják mindazt, amit az iskolában tanultak. A két év elvégzése után a tanulók bizonyítványt kapnak.

A tanítást szakképzett tanárok végzik. Az előadás nyelve magyar.

A gazdasági iskolába beiratkozhatnak mindazok a 14—30 év közötti magyar anyanyelvű keresztény ifjak, akiknek, vagy szüleiknek legalább 2 (kettő) hold földjük van s akik legalább a IV. elemi osztályt sikeresen elvégezték.

Beiratkozáshoz a következő okmányok szükségesek:

1. Születési anyakönyvi kivonat és keresztlevél.
2. Allampolgársági bizonyítvány (másolat is jó).
3. Iskolai bizonyítvány (értésítő nem elég).
4. Vagyonbi bizonyítvány.
5. Erkölcsei bizonyítvány az előjáráságtól.
6. Orvosi bizonyítvány. (Év elején az iskola orvosa által külön-külön minden növendék meg lesz vizsgálva).

Tájékoztató az iskola bennlakásáról:

Az iskolának bennlakása is van, ahová 20 éven alóli tanulók vehetők fel. Ellátási díj a bennlakásban havonta 500 lei, egész évre 3000 lei. Ebben benne van a tandíj, koszt, lakás, fűtés, világítás és mosatás. Könyvekről, írószerekről a tanuló gondoskodik. Akik nem bennlakók, azok egész évre felszerelési hozzájárulás emén 400 leit fizetnek.

A bennlakás az iskola emeleti részében van berendezve, villanyvilágítással, vízvezetékekkel és zuhanyfürdővel.

A bennlakó tanulók kötelesek hozni: ágyneműt, fehérneműt, evőeszközöt (kanál, kés, villa) mosatáshoz 2½ kgr. szappant. Ágyneműikre, fehérneműikre a bennlakási számukat (intézeti szám) fel kell varratniok, az evőeszközöikre pedig bevésetniök. Egyensapka kívül más egyenruha nem kötelező, mivel az intézetben otthoni ruháikban járnak.

A gyakorlati oktatás az első évfolyam után két hónap a második évfolyam után pedig egy hónap, mely idő alatt a tanulók ingyen ellátásban részesülnek.

Fölszerelési költség egész évre 100 lei; beiratási díj 100 lei.

Minden részletesebb tájékoztatást szívesen megad az iskola igazgatósága, Iernut, Tárnava-Mică megye.

Igazgatóság.

A robotolás jutalma.

Irta: **Tubák István** kiskgazda (Kézdivárfalva).

A mai gazdasági helyzet nehéznek mondható. Ebben a nehéz helyzetben azonban arra kell törekednünk, hogy kevés területen is minél több, jobb és szebb terményt kapjunk. A cél azonban az, hogy mindezt rendszeres munkával és kevés kiadással érjük el. Ahoz viszont, hogy ezeket megtehessük, különböző mezőgazdasági eszközökre, gépekre és nemesített tiszta vetőmagra van szükségünk. Úgy érezzük, hogy mi, mint kiskgazdák, erre képtelenek vagyunk. A dolog a maga valóságában olyanformán is áll, hogy az ember egy-magában nagyon gyöngye. Épen ezért kezét kézbe téve, testvéri szeretettel, bizva egymásban, tömörülni, szervezkedni kell. Gazdakörököt kell alakítani, mert ezekben alkalom nyílik a tanulásra, a közös megbeszélésre, a közös munkára. Ilyenformán egyesülve, közös pénzeszkézből, közösen be tudjuk szerezni a szükséges mezőgazdasági gépeket, eszközöket és nemesített vetőmagot.

Ezek után valaki azt mondhatná, hogy mindezt lehetetlen megtenni, s ahelyett, hogy megkísérelné a szervezkedési mozgalmat beindítani, — bár tehetsége volna rá, — unottan, lemond a nagy összefogás tervéről. Pedig atyai szeretettel minden kiskgazda mögött ott van az E. G. E. nagyrabesült önzetlen munkás csoportja, akik épen annyiszor látnak el őszinte, jó tanácsaikkal, ahányszor erre szükségünk van. Ott van pl. az Erdélyi Gazda, amely értünk, magyar kiskgazdákért jelenik meg s amelynek asztalunkról sohasem szabad hiányoznia. Mert tanulni azt mégis csak kell. Nem maradhatunk tovább az ódsóságok mellett, hiszen igényeink megnöttek, s ha azt akarjuk, hogy az apáinkról ránk hagyott földeskeinket megtartsuk, akkor fokoznunk kell a termést is. Új alapokra kell fektessük úgy az állattenyésztést, mint a földművelést. Ezt pedig tudás nélkül lehetetlen. Hát tanuljunk! De ne csak mi férfiak, hanem asszonyaink és gyermekeink is legyenek résen, fogják meg a munkát, mert igényeik sokszor felülmúlják a miénket. Tehát munka és kereseti lehetőség s csak azután jöjjön az igény.

Kedves kiskgazdatársak, nem volna elég hely homlokunkon arra, hogy feljegyezzék

rá mindazokat a hibákat, amelyeket saját kárunkra követünk el.

Figyeljünk és tanuljunk, ismerjük meg a talaj és éghajlati viszonyokat és egymásnak gyűléseken számoljunk be tapasztalatainkról. Kérjük tanácsait az E. G. E.-nek és értsük meg, alkalmazzuk azokat. Fiainkat küldjük tanfolyamokra, gazdasági iskolákba, igyekezzünk a „maradi gazdát“ „haladó gazdával“ felecsereálni, mert így könnyebb lesz sorsunk, állandó robotolásunk jutalmául.

Tudnivalók a szeptemberi kiállításról.

Az Erdélyrészi Méhész-Egylet az Erdélyi Gazdasági Egylettel és a Kolozsvári Gazdasági Egylettel karöltve, a jótékony nőegyletek erkölcsi támogatása mellett Clujon, folyó évi szeptember hó 1., 2., 3., 4. és 5. napjain kertészeti, méhészeti, háziipari és képzőművészeti kiállítást és vásárt rendez. A kiállítás célja a kertészet, méhészet és háziipar fejlesztése és emelése, a szakmeretek terjesztése. Ennek érdekében fogott össze a három egyesület és rendezi meg Clujon, a Kogălniceanu-utca 7 szám alatt, a Katholikus Kör helyiségeiben és udvarán e nagyszabásúnak ígérkező kiállítást. A kiállításra ezúton is meghívja az egyesület összes gyümölcs-, konyha-, virágkertészettel foglalkozó tagjait. A kiállításon való részvételre tájékoztatásul közöljük, hogy az E. G. E., valamint gazdaköri fiókjainak tagjai a kiállításon helydíjat nem fizetnek. A kiállításon való részvétel és a kiállítás látogatásának megkönnyítése céljából az egyesület a C. F. R.-től 50 százalékos utazási kedvezményt kért. A kiállításon el nem adott áruk visszaszállításánál pedig 75 százalékos kedvezményt. A kiállítás idején tartja meg az E. G. E. kertészeti szakosztálya alakuló közgyűlését. Ugyanakkor elismert szakértők, a kertészet körébe vágó szakelőadást fognak tartani. Az E. M. E. méhészeti kongresszust rendez. A Clujon végzett okleveles gazdak baráti találkozót tartanak. A háziiparral foglalkozók számára külön szakelőadások lesznek. A cluji kereskedők kirakatversenyt rendeznek. A kiállítás idején a magyar színházban díszelőadás, illetve estély lesz. A méhészek továbbképző tanfolyamot rendeznek.

Megállapították a búza minimális árát.

A kormány gazdasági bizottsága a napokban rendkívül fontos ülést tartott. A nemzetgazdasági miniszter bejelentette, hogy a kormány különböző intézkedéseket fogantatott a búza árszínvonalának megtartására. E célból szükség volt arra, hogy a búzaértékesítő hivatal szervezeti törvényén változásokat eszközöljenek. A bizottság üléséről a következő hivatalos közleményt adták ki.

„A kormány gazdasági bizottsága július 22-i ülésén tovább folytatta a búza megfelelő értékesítési lehetőségeinek megteremtésére irányuló intézkedéseit. E célból a 77 kg-os és 3% idegen anyagot tartalmazó búza árának vagonját a termelő feladó állomásán 40.000 Leibe minimalizálta. A fenti minimális ár 1%-al emelkedik, ha a hektolitersúly a 77 kg-ot 1 kgr-al meghaladja és így tovább, ugyancsak 1%-os áremelkedést jelent az 1%-al kevesebb idegen anyag. Hasonlóképpen a fenti minimális árát 1%-al csökkenti minden egyes fajsúly kgr. szerinti csökkenés, vagy idegen anyag % emelkedése esetén. A rozs 50%-ban idegen anyagnak számítandó. Senki nem vásárolhat a fent megállapított árnál olcsóbban búzát. Mindazok, akik megszegik a fenti intézkedéseket viselni fogják a búzaértékesítésről szóló királyi törvényrendelet következményeit.“

A kormány a Cecopavanak 400 millió lej bocsájtott rendelkezésére és ebből az összegből fizetik a búzavásárlásokat, ez az összeg szükség szerint 800 millióra emelkedik. A gazdasági bizottság ülésének határozata a gyakorlatban azt jelenti, hogy a búza ára nem lehet mázsánkénti 400 lejnél kevesebb.

GAZDAKÖRÖK FIGYELMÉBE!

Felhívjuk a gazdakörök figyelmét, hogy az eladásra kerülő lóhere és lucernamag készleteiket idejében jelentsék be az EGE központjának, hogy az értékesítés kérdésében megfelelő lépéseket tehessünk.

Legjobb, ha a községek készleteit a gazdakör útján és felölőssége mellett írják össze és hozzák az EGE tudomására.

AZ E.G.E. központja.

TAGJAINK FIGYELMÉBE!

Gazdatsvéreink tudomására hozzuk, hogy nagyobb mennyiségű karósbab áll az egylet rendelkezésére, — amit termelőknek kiadna szaporítás céljaira és a termést meghatározott áron visszavásárolná.

A jelentkezésor kérjük a fizetendő árigenytlést is bejelenteni, hogy a beérkező ajánlatok alapján tudjuk megállapítani az egy-ségárat.

AZ E.G.E. központja.

12.797 kispagdának tartott előadást a ducai iskola tanári kara.

Az I. G. Duca-i Unitárius Téli Gazdasági Iskola immár hat esztendeje tanítja a magyar gazdaifjakat. Hat év alatt összesen 224 tanuló iratkozott be, akik közül 175-ön, vagyis a beiratkozottak 78%-a vizsgázott. Tevékenységével felőleli mindazokat a kérdéseket, amelyek a gazdatársadalom életében fontosabb szerepet játszanak.

A tanulók lelkiismeretes és alapos oktatása mellett eddig 5 gazdasági tanfolyamot rendeztek s összesen 12797 embernek 135 gazdasági szakelőadást tartottak. Minden előadásra 95 hallgató esik.

Az iskola évente átlag 3000 kg. nemesített vetőmagot és több ezer drb. különféle palántát oszt ki a gazdáknak. Az érdeklődő gazdák jelentéktelen díj fizetésért vagy teljesen díjtalanul használják az iskola extirpátorát, tárcsásboronát, hengerét, vetőgépet, stb. Évente átlag 70 esetben veszik igénybe ezeket a szinte nélkülözhetetlen eszközöket.

Az iskola tevékenysége iránt egyre szélesebb érdeklődés nyilvánul meg. Az iskolafenntartó egyház s a tanári kar komoly elégtétellel látja, hogy ennek a fontos intézménynek milyen felbecsülhetetlen szerepe van a magyar gazdatársadalom életében.

Tanulmányi kirándulás. A turdai gazdakör június 26-án Finta Andor alkerületi felügyelő vezetésével, 53 taggal társas kirándulást rendezett Zaul de Câmpe-ra, br. Atzél Ede birtokára. A kirándulás résztvevői között a mézskői, a szentmihályfalvi és az egerbegyi gazdaköri tagok is szép számban vettek részt. A kirándulók megtekintették Tóháton Csontos János és Csontos Miklós gazdaságát is és elragadtatással szemlélték a szebbnél szebb gabonákat, amelyek már az érés elején vannak. Megdöbbenve látták, hogy Zaul de Câmpe-n az árviz milyen nagy károkat okozott. Örömmel fogadták Br. Atzél Ede és kedves felesége szíves vendéglátását és a legjobb hangulatban mindnyájan 6 óráig maradtak együtt. A kirándulást társas fürdés is követte. A kiránduláson résztvevő társaság kedves emlékekkel megrakódva tért vissza a városba. A kiránduláson résztvevő Szász Ferenc kerületi felügyelő. Megállapítást nyert, hogy Ardeal egyik legjobb gazdaságának megtekintésével nagy és tanulságos napot szerzett a résztvevőknek.

A Călăraș-i gazdakör csoportos tanulmánykirándulása. A lelkes és buzgó gazdaköri életnek adták tanujelét a turdamegyei Călăraș község kispagdái. A téli jólsikerült gazdasági tanfolyam tananyagát jól sikerült kirándulás keretén belül frissítették fel. Három szekeren indultak meg Ludușon keresztül Bogat községbe, ahol megtekintették Szepessy József mintagazdaságát. A négyzetes kukoricát már negyedszer kapálták meg ökörrrel huzatott gépkapával, a gabonák pedig 18—20 q. holdankénti termést ígérnek.

A következő állomás a *róm. katolikus Gazdasági Iskola* volt Iernuton, ahol *Tempfli Richárd* igazgató fogadta a tanárikar élén a kiránduló csoportot. Az iskolába sokat tanultak, majd másnap *Haller István* gazdaságát nézték meg Sânpaulon. A házigazda és *Madár István* intéző adtak részletes felvilágosítást a kisgazdáknak. Jó hangulatban és sok gyakorlati tapasztalattal tértek vissza. A kirándulást *Biró* ref. lelkész és *Muradin* róm. kat. kántor-tanító szervezték be példásan és *Sejfried* Ferenc s. titkár vezette.

Az őszibarackfa részleges, vagy teljes ifjítása. Az őszibarackfa az erőteljes, egyéves veszőkön hozza a legszebb gyümölcsöket. Ezért, azonnal szükségessé válik a korona részleges ifjítása, amint a hajtások gyengülnek, vagy kezdenek felkopaszodni az ágak. Az őszibarackfák, teljes ifjítással újból jó termésre kényszeríthetjük, ha különben a talaj és az éghajlati viszonyok kedvezőek.

Az almamoly elleni védekezést ebben a hónapban is folytatni kell, ahogy azt az előző hónapokban ismertettük. Erre a védekezésre különösen az Alföld száraz, meleg vidékein van szükség.

A hullott gyümölcs feldolgozása. A hulladékalmát és körtét ettől a hónaptól kezdve már aszalhatjuk, vagy másképen dolgozzuk fel. A hullott gyümölcsöket — az almamoly hernyóinak irtása végett — naponta szedjük fel. A szilvát, barackot cefrének gyűjthetjük össze. Dió, gesztenye vastagabb ágait ilyenkor vágjuk le, ha szükséges.

Az alvószemzést ebben a hónapban végezhetjük el a legjobb eredménnyel. Alvószemzéssel jobban olthatjuk át az idősebb termőfákat, mint fás-oltással.

A csonthéjas termésű fákon mutakozó mézgajáratokat sebkaparóval, vagy tisztogató vassal, kacorral tisztogatjuk és utána olajfestékekkel, vagy gyümölcsfakátránnyal kenjük be.

A kertben, gyümölcsösben található összes hulladékot egész évben gyűjtsük össze. Készítsünk 1.5 m. széles 60—70 cm. magas halmokat belőle. Készítés közben, minden arasznyi vastag réteg után, szórjuk meg műtrágyával, végül jól öntözzük meg és tenyérynyi vastag földréteggel földjük be. Három hét múlva átlapátoljuk, újra megöntözzük és földdel betakarjuk. A jól készített komposzt nitrogén káli- és foszfortrágyával kiegészítve helyettesíti, a sokszor nehezen beszerezhető istállótrágyát.

Tagdíj-nyugtázás.

1938. évre 60 lei tagdíjat fizettek:

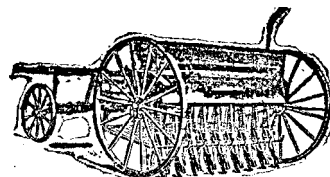
N. J. Chesu, K. J. Lacu, B. S. Salonta, T. M. Arcuş, B. B. Oar, J. J., I. K. S. J., J. P., J. D., Toplița, S. M., E. S. Teliu, M. M. Jedu, V. Z. Genciu, J. B. Mocherus, N. H. (500.—), Nirşid, G. J. Luna de sus, Sz. K. Secueni, T. Zs. Tg.-Mureş, C. E. Poculuşa, S. J. gr. Coroncea, P. J., D. M. Cobor, Br. W. F. H. Şarmăşag, C. L.-né Oar, L. L. Etfalău, Dr. K. L. Seini, Sz. J. Pir, B. J. Valea-Strâmbă, T. A. Pordeanu, K. M. Fratela, Dr. L. F. Crişeni, B. Gy. I. G. Duca, B. J. Dioşig, B. J., P. J. Beba-Veche, E. P. Moldova-nouă, B. Z. Tg.-Iăpuşului, F. M. Secueni, Sz. T. Tg.-Săcuş, H. Gy. Checia (100.—), Sz. J. Cluj, Dr. G. J., S. J., V. J. Oraşul nou, K. G. Bodoş, J. J. Chadea, K. D. Leliu, Sz. J. Mineu, Sz. K. Cerna, J. L. Herniacova, Br. B. K. Miniş, F. M. Peregul-mic, B. J. Arad, Sch. P. Şofranca, Cz. V. Şepuş, B. B., Hitelszöv. Arad, M. J. Ghioroc, B. M. Iratoşul, G. S. L. Zerind, Sz. S. Pancota, G. T. Pilul, M. S. Silindia, M. H. Arad, B. K., S. F., Hitelszöv. Zerind, Sz. F. Miniş, P. M. Arad, M. T. Curuşea (300.—), B. J., B. J. Sederhat, K. A. Janosda,

Félévre fizettek:

Ifj. F. P., F. D. Racoş, A. J. Luna de sus, F. J. Albeşti, F. J. Oena Dejului, K. Gy. Luna de sus, B. D. Aluniş, F. J. Ozd.

1937. évre 60 lei tagdíjat fizettek:

A. J. Cegodul, J. B. Macheruş, B. Gy. I. G. Duca, M. Gy., Sz. J., D. J., I. A. Variaşul mic.

40

Készít és raktáron tart: legújabb rendszerű külföldi anyagból készült **vetőgépeket, ekéket, dobrostákat, szőlőúzókat, szőlőpréseket, mosó- és lekvárfőző rézüstöket.**

Az összes mezőgazdasági gépeknek és azok alkatrészeinek szakszerű javítását vállalja **garancia mellett.**

Holczmann József géplakatos
Carei, jud. Sălaj.

A Mezőgazdák Kereskedelmi Részvénytársaság beküldött közleményei.

Repcé: Vásárolunk bánáti és őszi káposzta-repcét. Kérjük e lap olvasóit, hogy az új termésből eladásra kerülő tételeket a mennyiség hozzávetőleges megjelölésével nekünk megmintázva vételre felajánlani sziveskedjenek.

Árpa: Éppen így érdekelnek bennünket az új termésből eladásra kerülő őszi és tavaszi árpa tételek, amelyeknek bejelentését szintén kérjük.

Zsákok és ponyvák: E lap előző számában már ajánlott zsákjaink a gazdaközönség érdeklődésével találkoztak, távoli vidékekre szállítottunk több tétel cséplő- és gabonás zsákot a rendelők megelégedésére. Ez alapon újból ajánlunk zsákokat és ponyvákat az alábbi minőségben és árban.

Gabonás-zsák, 100 literes: Tarpauling, 70 dekás, darabonként 47 lej, Tarpauling, 78 dekás, darabonként 52 lej, Tarpauling, 86 dekás, darabonként 57 lej, Drill, 84 dekás, darabonként 59 lej.

Cséplő-zsák, 75 literes: Tarpauling, 55 dekás, darabonként 37 lej, Tarpauling, 72 dekás, darabonként 48 lej, Tarpauling, 83 dekás, darabonként 56 lej, Drill, 70 dekás, darabonként 49 lej, Drill, 80 dekás, darabonként 56 lej.

Impregnált ponyva: tiszta kender, 75 dekás, négyzetméterenként 230 lej, 85 dekás, négyzetméterenként 270 lej készen varrva, karikázva.

Ugy a zsák, mint a ponyva utánvétell, franko rendeltetési állomás értendő, abban az esetben, ha a rendelt mennyiség 25–30 kilogrammos vasuti küldeménynek megfelel. Kisebb rendelésnél fuvarkülönbözet a vevőt terheli.

Fűmagvak: Ujabbán a tudományos kutatások megállapították, hogy a fűmagvetés legmegfelelőbb időpontja nem a tavasz, hanem az őszi. Vonatkozik ez úgy a rét és legelő létesítésekre, mint a kerti pázsit vetésekre is. A magyarázata ennek az, hogy a tavaszi fűmagvetéseket a tavaszi hónapokban gyakori nedvességhiány, vagy kora források sokszor tönkreteszik. Ez alapon a közelebbi őszi vetési időnyre ajánljuk kifogástalan csiraképességű és tisztaságú fűmagvakat az alábbiakban: Angol perje, Olasz perje, Mezei komócsin, Réti cseszesz, Sovány perje, Réti ecsetpázsit, Réti perje, Csomós ebir, Francia perje, Tarajos cincor, Juheszesz, Taraokos tippán, Baltacim, Szarvaskerep.

Érdeklődés esetén a talaj, fekvés, időjárás, nedvességi viszonyok közlése után rét, legelő, vagy pázsit létesítéséhez keverékeket összeállítunk.

Alma, dió: Felkérjük alma- és diótermő vidéken levő Gazdaköröket és Szövetkezeteket, hogy a várható alma-, illetve diótermésről bennünket

tájékoztassanak, almánál a fajta megjelölésével, hogy az értékesítésnél annak idején a gazdaközönség segítségére lehessünk.

Száraz búzacsávázó szerek: A közelgő őszi búzavetésekhez ajánljuk a gazdaközönség által már jobbára ismert bevált és az illetékes hatóságok által engedélyezett száraz csávázó szereket az alábbiakban:

Arzopol: 100 kgr. vetőmaghoz szükséges mennyiség 200 gramm. Ára 5 kgr.-os csomagolásban 65 lej per kgr. 1 kgr.-os csomagolásban 68 lej per kgr. 200 grammos csomagolásban 16 lej per csomag.

Porzol: 100 kgr. vetőmaghoz szükséges mennyiség 200 gramm. Ára 5 kgr.-os csomagolásban 79 lej per kgr. 1 kgr.-os csomagolásban 81 lej per kgr. 200 grammos csomagolásban 18 lej per csomag.

Ceretan: 100 kgr. vetőmaghoz szükséges mennyiség 150 gramm. Ára 1 kgr.-os dobozban 88 lej.

Gépek, eszközök: Felhívjuk a Gazdaközönség figyelmét gazdag gépraktárunkra: Hofherr-Schranz gyártmányu ekékre, boronákra, kapáló eszközökre, szeeskavágókra, morszolókra, darálóokra, szöllőzúzókra, járgányokra, vető- és cséplőgépekre, valamint traktorokra.

Kérjen külön ajánlatot vámentes vető- és cséplőgépeinkre.

Rudolf Sack-féle ekékre, gyomirtó fésűkre, valamint boronákra és vetőgépekre is.

Kitünő minőségű és igen keresett Eberhardt-ekékre, Máv. cséplőszekrények.

Rieger-féle gabona triőrökre, benzin-, petróleum-motorokra, széna- és szalmaaprásokra, gyümölesmorzsoló gépekre, stb.

Record (Dani Gergely-féle) és a Magyar Rézhengerművek Rt. által gyártott permetezőgépeinkre.

Ganz-gyártmányu petróleum- és szivógáz-motorainkra.

„Wolf“-féle kerti eszközeinkre is.

Kivánságra bármely, más gyártmányu gépet is beszerzünk.

Felhívásra részletes árajánlattal szolgálunk.

A cséplőgép és traktor iránt érdeklődő gazdákhöz készséggel elküldjük szakemberünket, aki nekik minden felvilágosítást megad.

Felhívjuk a Gazdaközönség szives figyelmét, hogy társaságunknál mindennemű növény- és állatvédelmi szer és anyag mérsékelt áron beszerezhető. *Nagyobb megrendelés esetén még ezekből a mérsékelt árakból is jelentős árkedvezményt tudunk nyújtani.*

Kérdés - Felelet

T. M. Mociu. Kérdés: Miképen tehetném olcsóbbá a burgonya felhasználásával a baromfi-hízalást?

Felelet: *A burgonya, mint baromfieleléség.* Német baromfityényszó telep (Hamburg Farmsen) vezetője ajánlja csibék hizlalására, keveréke: 50% burgonya (párolva é szúzva), 20% búzakorpa, 5% árpakorpa, 15% laliszt, 6% csillagfürtliszt, 3% takarmány mész, 1% faszén.

Ezt a keveréket mint langyos lágyeleséget naponta négyszer adják a csirkéknek. Ezenkívül reggel kevés csirázott zabot, estére pedig 8—10 gramm durván darált tengerit és árpát adnak. A hallisztet helyettesíteni lehet főlözött tejjel vagy íróval és az arányt kiegészíteni búzakorppával, burgonyával.

Ilyen módon etetett csibék súlya 10 hetes korban 45—55 dekát, 11 hetes korban 55—70 dekát ér el és amellet nemcsak feltűnően gyorsan tollasodnak, hanem izomzatuk is teltebb, mint a tisztán daraeleséggel nevelt csibék. A másik nagy előnye ennek a takarmányozásnak az, hogy sokkal olcsóbb a gabonadarafélék felhasználásával összeállított eleségnél.

B. J. Salonta. Kérdés: Hogyan kell a lencsét zsiszikteleníteni?

Felelet: A lencsezsizsik ellen szénkéneges fertőtlenítéssel védekezhetünk legjobban. A zsiszik virágzás után, a magtöréskor rakja petéit a lencseszemekbe. A kifejlődő állat elpusztítja a mag belsejét, majd aratás után kb. egy héttel kirágja magát a szemből. A zsiszik nemcsak, elpusztítja a szemben lévő tápanyagot, hanem még rontja az áru piaci értékét is. A lyukas, szétrágott szemű lencse csak nagyon rosszul értékesíthető.

A védekezésnél tekintetbe kell vennünk azt, hogy csak akkor érhetünk el megfelelő eredményt, ha a szénkénegezést azelőtt hajtjuk végre, mielőtt a zsiszik a szemből kirágná magát. Ezért a lencse hordásával nem tanácsos sokáig várni, hanem igyekezzünk mielőbb megszáritani és elcsépelni. Az így nyert szemet, amennyiben kisebb mennyiségről van szó, jól záró hordokba öntjük és feléje minden köbméter ürtartalomra 250 gr. székéneget öntünk. A hordót csak háromnegyedrésséig töltjük meg lencsével. Miután a fejlődő gáz már elérte a hordó száját, azt jól elzárjuk és 24 óráig légmentesen elzárva hagyjuk. A gáz ezalatt az idő alatt elpusztítja a zsisziket.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rejtvény

Hogyan állapíthatjuk meg legegyszerűbben a tej beoltásához szükséges oltó mennyiségét?

Miképen állapíthatjuk meg, hogy a beoltott tej alkalmas a feldolgozásra?

Az Erdélyi Gazda juliusi számának rejtvényrovatában az alábbi megfajtott kérdést tettük fel:

Érdemes-e borjút nevelni a városok közelében, ahol 4—6 lejben adható el literenként a tej, s szövetkezeti vidéken, ahol 2—3 lejben értékesül, mert itt kezdik elhagyni a borjúnevelést.

Milyen táplálás mellett lehet a fenti vidékeken ráfizetés nélkül borjút nevelni.

A helyes megfajttást az alábbiakban közöljük:

Ismert és jól tejelő családból származó borjunak a felnevelése parancsoló szükség, mert ezzel biztosítjuk a kiváló képességű tenyészanyag fennmaradását. Rossz tejelő tehén ivadékat nem érdemes felnevelni, de ilyen tehenet tartani sem érdemes.

Ráfizetés nélkül itatással nevelhetjük fel a borjút, amikor is 4 hetes koráig teljes tejet, azontul 75—85% főlözött és 15—25% teljes tejkeverékét itatjuk édesen és tőgymelegen,

ügyelve a legnagyobb tisztaságra. Emellet mi-helyt a borjú szárazni kezd, adjunk jóminőségű finom szénát és fehérjedús abraktakarmányt, amennyit elfogyaszt, mindaddig, amíg a zöld lucerna és csalamádé etetését káros következmények nélkül megtehetjük.

A helyes megfajttók közül sorshúzás útján az alábbiak részesültek jutalomban:

I. díjat nyert Kovács István Tg.-Mureş.

II. díjat nyert Martonosi Károly Tg.-Săcuesc.

III. díjat nyert Szentmiklósi István Salonta.

A nyereségek könyveket a címzetteknek eljuttattuk.

Nagynyedí „Kisegítő” Takarékpénztár Rt.

Aiud, jud. Alba.

Fiók: Ocna-Mureşului—Marosujvár. — Postatakarékpénztári csekszámla: 43007. Gírószámla a B N. R.-nál. — Alapított 1871-ben. — Teljesen befizetett részvénytőke: 10 millió Lei. Tartalékok: cca. 10 millió Lei. — Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Búza. Az idei termés jóval felülmúlta a várakozásokat. A földművelésügyi minisztérium még rendelkezik pontos adatokkal, de mennyiségben és a legtöbb helyen minőségben is felülmúlja a tavalyit. De nemcsak Romániában, hanem a többi dunai búzatermő államokban, az Egyesült Államokban és Oroszországban is bő hozamot adott. Amerikában 1915 óta nem emlékeznek ilyen hatalmas termésre. A piacon tehát van bőven áru, ami természetszerűleg maga után kellene vonja az árak zuhanását. Ha figyelembe vesszük azonban azt, hogy a nagy államok megszkaitás nélkül vásárolnak és tartalékolnak, akkor könnyen megérthetjük az árszínvonal viszonylagos szilárdságát. Ujabban Anglia jelentett be a román búzára nagyobb igényléseket, de hasonló az érdeklődés Németország és más államok részéről is. A nemzetközi piacon az amerikai és orosz búza lép fel versenytársnak. Anglia azonban az utóbbi időkben különös gondot fordít Közép-, illetve Kelet-európa gazdasági helyzetére. Minden eszközzel igyekszik segítségére sietni. Németországnak is érdeke, hogy itteni gazdasági kapcsolatait kimélyítse. Erre való tekintettel a másik két nagy búzatermő állam versenyképessége ezuttal nem hord magában komolyabb veszélyeket. A kormány sürgős intézkedésekkel sietett a gazdatársadalom támogatására, illetve a búzaértékesítés árbiztosítására. Ezért minimalizálta 400 lejben a 77 kg-os árut. Clujon július 28-i tőzsdei zárlaton a búza 425 lejű jegyzett feladó állomásokon, míg a piacon 440 lejű fizettek.

Rozs: Az új termés elég kedvezőnek mondható. Sajnos, komolyabb elhelyezési lehetőségekkel nem találkozunk. Eddig Ausztria volt a legnagyobb fogyasztónk, ahonnan egyelőre

még nem történt érdeklődés. Clujon a rozs 320—330 lej.

Kukorica: az árut a meglehetősen érdektelenség jellemzi. A kivitel ugyanis, amint arról már beszámoltunk, korlátozva van. Az engedélyezett mennyiséget még nem szállították el teljes egészében. Ahogy megkezdik, azonnali áremelkedés várható. A kukorica terméskilátások, mint ismeretes, korántsem voltak a legkedvezőbbek. Az utóbbi időkben bekövetkezett esőzések azonban lényegesen javították a helyzetet. Különösen az Ókirályságban. Munténiában tartottak attól, hogy nem lesz kukoricájuk. Clujon a kukorica ára 360 lej.

Árpa: Az új termést általában kielégítőnek mondják. Állítólag még a múlt évről is visszamaradt áru. Külföldi piacai főleg Németországba, Belgiumban és Svájcban vannak. Az árak lanyhán alakulnak Clujon az árpa ára 320—330 lej.

Zab: Érdekes hogy a tavaly gyenge termés volt s az idejéig se valami kielégítő. A piacra még nem vittek új árut, de az árak nem a legkedvezőbbben alakulnak. Magyarazatát a gyenge fogyasztásnak tulajdonítják. Clujon a zab ára 400 lej.

Fehérbab: A vásárlások a belső fogyasztást célozzák. A constancai kikötőből kisebb mennyiségeket szállítottak a spanyol küzdőfeleknek. Clujon a fehérbab ára 525 lej.

Borpiac. Utóbbi jelentésünk óta az árak nem változtak. Egyes minőségi áruért többet fizetnek. Az Ókirályságban a piac érdektelen volt, Transilvániában azonban nagyobb volt az érdeklődés. Az idejéig, — feltéve, ha az időjárás nem befolyásolja, — kielégítőnek ígérkezik.

A földművelésügyi minisztérium helyzetjelentése. A búza-észéplés folyamatban van. A termés bő és a minőség kifogástalan. Az árak a hivatalosan megállapított színvonalon magasabban mozognak. Az ősziárpa jó termést hozott ezzel szemben a tavaszinak gyengébb a hozama. A zab csak Transzilvániában kielégítő, míg az ország többi részeiben általában gyenge. A kukorica terméskilátásai még bizonytalanok. Az esők szerint alakultak. Általában a bevetett területek háromnegyed része megnyugtató. 20 százaléka nagyon gyenge és 5 százaléka teljesen elpusztult. Az egész országban nagyobb területeket vetettek be géppel és dolgoztak lókapával. A babtermelés általában gyenge. A takarmánynövények a Duna vidékétől eltekintve jól fejlődtek. A szőlők megnyugtató képet adnak. Egyes vidékeken a jég és a viharok pusztítottak. A gyümölcstermés hihetetlenül gyenge. A legelők a síkságokon és hegyes vidékeken nagyon gyengék. A szárazság pusztította el. Az állatokat sok helyen a tarlókra hajtották. A földművelésügyi minisztérium jelentése azzal fejeződik be, hogy a mezőgazdaság általános helyzete jó.

Kiviteli tilalom. A nemzetgazdasági minisztérium a következő árucikkek kivitelét tiltotta be: 1. Bivaly-, ökor-, tehén- és borjubőr, szőrrel, vagy apélkül, nyersen sózva, szárítva. 2. Bármilyen természetű gypaju (kivételt csak a racka- és a timár-gypaju képez. 3. Bármilyen féle csikóbőr. 4. Friss tej. 5. A kender (kivételt képeznek a magvak és a megszőtt, vagy feldolgozott anyagok). 6. Üres zsákok. 7. A nyers diófa (kivéve a feldolgozott butoranyagot). 8. A kukorica és annak feldolgozott termékei.

Tőzsdei árak

Junius hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Ku-korica	Zab	Mák	Napraforgó	Fehér-bab	Lóhere mag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna széna	Széna	Megjegyzések
Cluj	425	330	320	360	400	—	—	525	—	—	120	110	
Oradea	420	350	310	350	400	—	—	—	—	—	—	—	
Timișoara	430	—	330	360	410	—	—	—	—	—	—	—	
București	420	320	310	380	420	—	—	—	—	—	—	—	
Satu-Mare	430	—	320	370	400	—	—	—	—	—	—	—	
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Augusztus havi állatvásárok.

- Bățani-mari, Bazna, Lutea, Paloš, Sâniob, Vaída-Rece.
- Cizer, Cornățel, Jibert, Magherani, Sâlsig, Saschiz, Turulung.
- Deva, Frata, Sălard.
- Aghireșu, Băbeni, Caransebeș, Chereșul-Mare, Clopodia, Ilva-Mare.
- Borșa, Vașcău.
- Bata, Ciuchiu, Lăpușel, Lisa, Nițchișoara, Ocna-Sibiului, Poierile-Submunte, Prejmer.
- Acăș, Lăpuș, Mediașul Aurit, Pâncota, Pecicul-Nou, Șimleul-Silvaniei.
- Borod, Șomcuta-Mare.
- Almaș, Brec, Buciumi, Lugoj, Sâmbătă de sus.
- Reghin, Rodna, Sălciua de jos.
- Apoldul Mic, Ațel, Făget.
- Giulvăz, Jibou, Marpod, Ocna-Mureșului.
- Avrig, Beșenova-Veche, Șiria, Vișeu de sus.
- Beltiug, Cărășen, Dej, Roteni.
- Bicsad, Hațeg, Iliă, Lăzarea, Orașul Nou, Păpăuți, Satchinez.
- Luperi, Sânpetru-German, Se-leușul, Timișoara.
- Bunești, Târlungeni, Uliueșul.
- Mociu, Săvârșiu, Voila.
- Aiud, Bratea, Cegul-Silvaniei, Dragu, Mătrici, Negreni, Sărmășag.
- Bonțida, Borșa, Halmeu, Negrești, Pecica, Vinga.
- Cozmeni, Livada, Morîțfeld.
- Boroșneul-Mare, Corund, Soporul de jos, Uioara.
- Beia, Copșa-Mică, Hideaga, Șercaia, Turți, Unirea.
- Ardusat, Cenei, Copșa-Mare, Ghimeș-Făget, Sebeș.
- Baia-Mare, Bistrița, Ciacova,

Huedin, Mărghindal, Ulmeni.

26. Capâlnic-Mănăștur.
27. Bărsău, Sarafola, Seini, Tășnad, Viștea de jos.
28. Cămpeni, Comloșul-Mare, Moldova-Veche, Sânpaul, Teiuș.
29. Buteni, Cislădie, Drașov, Gurahont, Hunedoara, Orlat, Sărăteni, Sărmaș, Șimișna, Tăuți, Zam.
30. Gâbou, Șeica-Mare, Vulcan.
31. Alțina, Atia, Crasna, Recaș.

Allatárak Clujon. Sertés élő-súly, teljesen hizott exportanyag 25 lej. Teljesen hizott sertés, belföldi fogyasztásra 23 lej. Hizott sertés 21 lej. Hússertés 19 lej. Rüdég, beállítani való 23 lej. Teljesen hizott exportökör kg.-ja 16 lej. Teljesen hizott exporttehén kg.-ja 15 lej. Vágni való hizott ökör kg.-ja 15 lej. I. oszt. 15 lej. II. oszt. 14 lej. Fejős tehén napi 20 liter tejjel, szavatolással 14.000 lej. 16 liter tejjel 10.000 lej. Növendékmarha kg.-ja 17 lej. Szopósborju kg.-ja 16—18 lej. Jármosökör párja 16—20.000 lej. Lóárak: nehéz igásló párja 32.000 lej. Kocsiló párja 28.000 lej.

HIREK.

Kik vásárolhatnak az állam megbízásából búzát? A Nemzeti Szövetkezeti Intézet az állami búzavásárlásokkal kapcsolatosan magyarázó rendeletet

tett közzé. Az intézkedés leszögezi, hogy vásárlási joga csak annak a szövetkezetnek van, amelyik erre külön megbízatást kap. Ahoz viszont, hogy ezt a szerepkört elvállalhassák, szükség van a szövetkezet vezetőségének egy jegyzőkönyvbe foglalt határozatára, mely kimondja, hogy búzavásárlással akar foglalkozni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell azt a mennyiséget, amennyit a kérdéses szövetkezet a termelőktől vásárolni óhajt és annak az összegnek a megjelölését, amennyire a vásárlás céljából szükség van.

Gazdanapok. Augusztus hó folyamán a gazdakörök számos gazdanapot rendeznek. Így többek között a Cluj-megyei Merában 7-én tartják meg. A központ részéről többen vesznek részt. A paniti gazdakör viszont 14-én rendez gazdanapot, amely iránt Muresmegyében rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. A gyalui gazdanap időpontja pedig augusztus 28.

Mikor kezdik meg a gyapjувásárlásokat Transilvániában? Lapunk előző számában megírtuk, hogy a kormány megállá-

pitotta a gyapju minimális árát, ugyanakkor utasította a Mezőgazdasági Szindikátusok Unióját, hogy kezdje meg a vásárlásokat. A hivatalos megbízottak azonban nem találhatók a piacon, s a termelők nagyrésze a minimális árnál jóval olcsóbban volt kénytelen tudni az árun. Az E. G. E. memorandumban ismertette a helyzetet és kérte a kormány illetékes szerveit, hogy sürgős intézkedéseket fogantossanak. Most olyan hírek érkeztek, hogy a kormány rövidesen elrendeli a vásárlások megkezdését. A mai napig azonban még semmi nyilvános hivatalos intézkedésről nincs tudomásunk.

2.000 koci kukoricát exportálunk. A napokban ülést tartott a gabonakivitel szabályozó bizottság. Ez alkalommal állapították meg, hogy a kivitelre kerülő 2.000 vagon kukoricát milyen államokban lehet eladni. A bizottság elvileg arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak szabad devizákkal rendelkező államoknak szállít, függetlenül attól, hogy a két állam között fennáll-e eliring egyezmény vagy nem.

Az ország legjobban tejelő fejőstehenei. Junius elsején zárult le a második országos tejelő verseny. A nemzeti állattenyésztési intézet kiválasztott 67 tehenet az ország különböző vidékeiről. Az állatorvosok és az állattenyésztési intézet megbízottai egyéven át ellenőrizték a fejést és vizsgálták a tejet. A bíráló bizottságba Condescu tábornok, dr. Popa Páun és dr. G. Moldovanu vettek részt. A bíráló bizottság a díjakat a következőképpen osztotta ki: Simmenthali és pinzgauji teheneknél első díj 40.000 lej, Radu Grigorcea Prisăcăreni, Rusea nevű tehene. 330 nap alatt 10.385 liter tejet adott 388,91 kg.-os zsírmennyiséggel. II. díj 12.000 lej. Graef Mihály Brateju, Târnava-Mică megye, Berta nevű tehene. 325 nap alatt 10.174 liter tejet adott 410,85 kg. zsírmennyiséggel. III. díj 8.000 lej. Onghert Ioan Noiștat, Târnava-Mare megye, Rosini nevű tehene. 330 nap alatt 10.300 liter tejet adott. IV. díj, Erban Flondor Strojineți-i, Gălbinața nevű tehene. 330 nap

alatt 10.289 liter tejet adott. II. csoport: Beszarábiai piros és svájci piros-tarka tehenek. Első díj 15.000 lej, Ion Răducanu, Tămădău, Hfov megye, Belladona nevű tehene 5763 literrel. II. díj 8.000 lej, Poianca Dezső, Sighet, Kati nevű tehene évi 206,84 kg. zsírral. III. díj 5.000 lej. Toboșaru Nicolae, Dâmbovița megye, Turtucaia nevű tehene évi 5131 literrel. IV. díj 3.000 lej. Ion Răducanu Bruna nevű tehene évi 4574 liter tejjel. A III. csoport fehér magyar tehen, első és második díj: a Popăuți állami tenyésztés Mária nevű tehene, évi 4.007 liter tejjel. Második díj ugyancsak a tenyésztethez tartozó Ica nevű tehen 330 napos 174 kg.-os zsírmennyiséggel. A III. díjat Barbu Petre, Otopeni, Rusa nevű tehene vitte el. Diszoklevelet kapott még többek között Sigmét József, Peregul-Mare, Arad megye.

Szerkesztői üzenetek.

Egy régi E. G. E. tag Cluj, Levélben azt kérdezi, hogy az E. G. E.-nek mi tükrözi vissza a hivatalos álláspontját és a magatartására vonatkozólag milyen nyilvánossági forma az irányadó? A válasz egyszerű. Az E. G. E. hivatalos álláspontját, hivatalos lapja, az Erdélyi Gazda képviseli, és mindenkor az abban kifejtett álláspont kötelezi. Az E. G. E. átszervezése óta, az elnökség különös súlyt helyezett arra, hogy az összes mozgalmi tényekről és megnyilatkozásokról a magyar kisebbségi sajtó pontos tájékoztatásban részesüljön. E célból Közgazdasági Sajtótudósítót juttatott el valamennyi laphoz s csak örömmel állapíthatja meg, hogy a magyar gazdatársadalom ügye méltó elhelyezést kapott a hivatásukat teljesítő sajtóorganumokban. Eppen ezért csak a legteljesebb elismerés hangján beszélhetünk az E. G. E. iránt tanúsított magatartásáról. Időnként azonban itt-ott találkozunk olyan hangokkal, amelyek hol burkolt, hol pedig nyílt formában megszeretnék tévesztetni a közvéleményt.

Az ilyen természetű közlemények, — magától-értetődően, — kiesnek a vezetőség érdeklődési köréből és kizárólag a sugalmazókat terhelik. Végül pedig csak annyit, hogy mindezzel tisztában vannak azok az emberek, akiket becsületes szándék és magasabb közéleti szempontok vezetnek.

APRÓHIRDETÉSEK

150 drb. fiatal merinó anyabirka hozzávaló kossal, 3 évi feles tartásra október 1-re kiadó. Gyémánt Elek és Ernő, Andaci, pu. Salonta, jud. Bihor. 114

Megvételre keresek egy jó állapotban levő járgánnyal meghajtható szeeskavágógépet. Cim: Hari Samu Albertné Suceag, jud. Cluj. 119

Bérbe adnám kb. 40–50 holdnyi szántó, kaszáló és legelő birtokomat Sovatan a szakadati határban, esetleg részes mivélésre is. Cim: Györffy Gyula, Sovata, szakadát, jud. Mures. 120

Két gabonatisztító triör, két tárcás borona kölcsönképen kiadó! Schoppelt Cluj, Cal. Regele Carol II. 106. 153

Tordai gazdakör birtokos tagjai keresnek 1939. évre premondás családos béres cselédeket. Szó lehet 10–15 család elhelyezéséről. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatokat az E. G. E. továbbítja. 121

Teleki Arvéd

faiskoláiból Jara, jud. Turda. Cluj, Regele Carol 118. sz. Lerakat: Örmösi, Cluj, Reg. Carol 73.

Őszi és tavaszi szállításra alma, körte, szilva, egres, ribizke, folyton termő málna csemeték, órlási eperpalántok kaphatók.

Állási keresők

Négy éves gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkezem, szerény igények mellett elhelyezést keresek gazdaságban. Angol sertésenyésztés és hizlalásban nagy gyakorlatom van. Kovács Zsigmond, Arad, Str. Ft. Gheorghie 17. 81

Több évi gyakorlattal rendelkező tisztartó, kinek mechanikai vizsgálója is van, gazdasági állást keres. Cim a kiadóban. 111

Gazdatiszt gyakorlattal augusztus-szeptember 1-ére állást keres. Szentmihályi László Chiesd, pu. Sarmaşag, jud. Sălaj. 109

Allást keres nős, gyermektelen ispán. Cime: Izsáki Mihály, Aiud, Str. Mi. Viteazul 69. 118

Eladó 40 kh. prima jó szántóföld nagy belsőséggel, hozzávaló épületekkel. Ugyanott 24 m. hosszú, 14 m. széles horgonyozott bádognagytártató eladó. Ertekezni Bagossy Sándorral Ghiarac, jud. Bihor. 116

50 holdas, kertészetre is alkalmas birtokot keresek bérbé 6-12 évi lejáratral, vasut közelében és szeptember 1-re való átvételre. Sipos Sándor volt gazdatiszt, Oj-dula, jud. Treiscaune. 115

Feles kerestetik 150 hold birtokhoz 13 km. Lugojtól. Cim: Erdélyi Gazdasági Egylet fiókja, Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 41.

Megvételtre keresek járgányhajtásra alkalmas tengeri szár-téptőt. Árajánlatot kér Patrubány Miklós Bogata, jud. Turda. 101

Javítsa racka juhállományát Cigája berbécekkel 2 éves tenyészkosok kaphatók Betegh Tamás Aiud. 94

Eladó 23 drb kitünő állapotban lévő 21.850 liter irtartalmu boros hordó, 2 drb szőlősajtó és 1 drb szőlőhuzó. Kocsis Ferenc, Ludus, jud. Turda. 85

F Ö M U N K A T A R S A K :

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Bartha Gyula, Dr. Gr. Bethlen László, Gr. Bethlen Gábor, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Bikfalvy Ferenc, Csomós János, Dániel Elemér, Dr. Eöry István, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyármathy Piroska, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Koppány Rezső, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kamarási Szász

Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klözel Oszkár, Mikó László, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Nagy Sándor, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Péter Béla, Szeghő Dénes, Szilágyi Ferenc, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Tauffer Ferenc, Telegdy László, Tempfli János, Veress István, Vita Sándor.

Az „**ARZOPOL C**” porpác tökéletes védelmet nyújt a

búza kőüszöge,
a rozs és más gabonaneműek
hópenésze ellen.

Az „**ARZOPOL C**” használata hasznothajtó, mert a kőüszög elleni védelmen kívül **terméstöbbletet** és **vetőmag megtakarítást** is biztosít.

A Földművelésügyi Minisztérium által 68/28. IV. 1938 szám alatt engedélyezve!

100 kg. vetőmaghoz 200 gr. „ARZOPOL C” szükséges

Gyártja :

a **Moskovits Ipartelepek R. T. Oradea**
Növényvédőszer gyára.

Cluj vezérképviselő:

Bárán Dezső

Cluj, Str. Vlăhuța 3, II. em.